

Justitieutskottets betänkande 2020/21:JuU1

Utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Sammanfattning

Utskottet tillstyrker regeringens förslag om anslag för 2021 inom utgiftsområde 4, som uppgår till ca 56,4 miljarder kronor. Därmed avstyrker utskottet de alternativa budgetförslag som förts fram i motioner. Utskottet tillstyrker också regeringens förslag till bemyndiganden.

Ett motionsyrkande som rör regeringens återrapportering av vissa tillkännagivanden avstyrks.

I betänkandet finns en reservation (M, KD) och fyra särskilda yttranden (M, SD, V, KD). Ledamöterna från Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna avstår från ställningstagande när det gäller budgetbeslutet och redovisar i stället sina överväganden i särskilda yttranden.

Behandlade förslag

Proposition 2020/21:1 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet.

Cirka 20 yrkanden i motioner från allmänna motionstiden 2020/21.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Budgetprocessen i riksdagen	5
Betänkandets disposition	6
Utskottets överväganden.....	7
Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4	7
Statens budget inom utgiftsområde 4	14
Åtterrapporering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet	37
Reservation	42
Åtterrapporering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet, punkt 2 (M, KD).....	42
Särskilda yttranden	43
1. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M)	43
2. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD).....	44
3. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (V)	45
4. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (KD)	47
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	49
Propositionen	49
Motioner från allmänna motionstiden 2020/21	49
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens och motionärernas anslagsförslag	51
<i>Bilaga 3</i>	
Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.....	53

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Statens budget inom utgiftsområde 4

a) Anslagen för 2021

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 4 enligt regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 4 punkt 2 och avslår motionerna

2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD),

2020/21:3194 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V),

2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkandena 1 och 4–14 samt

2020/21:3529 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkandena 1–3 och 7–9.

b) Bemyndigande för anslaget 1:1 Polismyndigheten

Riksdagen bemyndigar regeringen att för anslaget 1:1 Polismyndigheten besluta om förvärv av aktier eller andelar i företag och om kapitaltillskott till företag för att skydda de personer eller den verksamhet som bedrivs vid Polismyndigheten inom ramen för en särskilt beslutad skyddsidentitet enligt lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter samt att besluta om försäljning eller avveckling av företag som har förvärvats i detta syfte.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 4 punkt 1.

c) Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom den tidsperiod som regeringen föreslår.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2020/21:1 utgiftsområde 4 punkt 3.

2. Åtterrapporering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet

Riksdagen avslår motion

2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15.

Reservation (M, KD)

Stockholm den 3 december 2020

På justitieutskottets vägnar

Fredrik Lundh Sammeli

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Fredrik Lundh Sammeli (S), Andreas Carlson (KD)*, Johan Forssell (M)*, Petter Löberg (S), Louise Meijer (M)*, Adam Marttinen (SD)*, Maria Strömkvist (S), Linda Westerlund Snecker (V)*, Ellen Juntti (M)*, Katja Nyberg (SD)*, Joakim Sandell (S), Carina Ödebrink (S), Johan Pehrson (L), Bo Broman (SD)*, Ingemar Kihlström (KD)*, Helena Vilhelmsson (C) och Johanna Öfverbeck (MP).

* Avstår från ställningstagande under punkt 1, se särskilda yttranden.

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet regeringens budgetproposition 2020/21:1 i de delar som gäller utgiftsområde 4 Rättsväsendet och ett antal motionsyrkanden från allmänna motionstiden 2020/21. Regeringens förslag till riksdagsbeslut och motionsförslagen finns i bilaga 1.

I bilaga 2 och 3 finns en sammanställning av regeringens förslag till anslag för 2021 och beställningsbemyndiganden samt de avvikelser från dessa som Moderaterna, Sverigedemokraterna, Vänsterpartiet och Kristdemokraterna föreslår i sina respektive budgetmotioner.

Under beredningen av ärendet har riksåklagaren informerat utskottet om Åklagarmyndighetens arbete.

Budgetprocessen i riksdagen

Rambeslutsprocessen

Budgetprocessen innebär bl.a. att riksdagen i ett första steg genom ett beslut fastställer en utgiftsram för varje utgiftsområde. Utgiftsramen anger det belopp som utgiftsområdets anslag högst får uppgå till (11 kap. 18 § tredje stycket riksdagsordningen).

Riksdagen har bifallit regeringens förslag och bestämt utgiftsramen för 2021 för utgiftsområde 4 Rättsväsendet till 56 430 577 000 kronor (prop. 2020/21:1, bet. 2020/21:FiU1, rskr. 2020/21:63). I detta betänkande föreslår justitieutskottet för riksdagen hur anslagen för utgiftsområdet ska fördelas inom utgiftsområdesramen. Riksdagens ställningstagande till anslag och bemyndiganden om ekonomiska åtaganden för utgiftsområdet ska göras genom *ett* beslut (11 kap. 18 § fjärde stycket riksdagsordningen).

Uppföljning av regeringens resultatredovisning

Enligt 10 kap. 3 § budgetlagen (2011:203) ska regeringen i budgetpropositionen lämna en redovisning av de resultat som har uppnåtts i verksamheten i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om.

I utskottens uppgifter ingår att följa upp och utvärdera riksdagsbeslut (4 kap. 8 § regeringsformen). Som en del i utskottens uppföljning ingår att behandla den resultatinformation som regeringen presenterar. Riksdagen har beslutat om riktlinjer för bl.a. den löpande uppföljningen av regeringens resultatredovisning (framst. 2005/06:RS3, bet. 2005/06:KU21, rskr. 2005/06:333–335).

Utskottet har mot den bakgrunden gått igenom regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4 i budgetpropositionen. Genomgången

är ett underlag för utskottets behandling av budgetpropositionen och för den fortsatta mål- och resultatdialogen med regeringen.

Betänkandets disposition

Betänkandet har disponerats så att målet för utgiftsområdet och regeringens resultatredovisning behandlas först. Därefter behandlar utskottet de förslag i budgetpropositionen och de motionsförslag som gäller statens budget inom utgiftsområde 4. Slutligen redogörs för regeringens återrapporering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet.

Utskottets överväganden

Regeringens resultatredovisning för utgiftsområde 4

Propositionen

Mål för utgiftsområdet

Huvuddelen av resurserna inom utgiftsområde 4 avser kriminalpolitiskt inriktad verksamhet. Verksamheten syftar till att öka tryggheten, upprätthålla allmän ordning och säkerhet, förebygga brott, utreda brott, se till att den som begått brott lagförs, verkställa påföljder och rättsliga anspråk och ge stöd till dem som drabbats av brott. I övrigt är rättsväsendets verksamhet inriktad på att avgöra rättsliga tvister mellan enskilda och mellan enskilda och det allmänna samt att handlägga olika typer av ärenden.

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet, medan målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Rättssäkerhet innebär att rättskipning och annan myndighetsutövning ska vara förutsebar och enhetlig samt bedrivs med hög kvalitet. Med rättstrygghet avses att enskilda personer och andra rättssubjekt ska vara skyddade mot brottsliga angrepp på liv, hälsa, frihet, integritet och egendom. Målen är beslutade av riksdagen (prop. 1997/98:1, bet. 1997/98:JuU1, rskr. 1997/98:87).

Regeringens arbete ska även bidra till att Agenda 2030 och de globala målen för hållbar utveckling genomförs och att flera av målen i agendan uppfylls. Det gäller bl.a. agendans mål om att främja fredliga och inkluderande samhällen för hållbar utveckling (mål 16), uppnå jämställdhet (mål 5) samt göra städer och bosättningar inkluderande, säkra, motståndskraftiga och hållbara (mål 11).

Resultatindikatorer

För att bedöma om målet för kriminalpolitiken uppfylls används följande indikatorer:

- upplevelse av trygghet enligt Nationella trygghetsundersökningen
- antal anmälda brott inom olika brottskategorier
- utsatthet för brott enligt Nationella trygghetsundersökningen.

När det gäller målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet komplexa begrepp som är svåra att fånga i enskilda indikatorer. Såväl rättssäkerheten som rättstryggheten förutsätter ett välutvecklat och välfungerande rättsväsen, vilket kan belysas med information som mäter kvaliteten och effektiviteten i rättsväsendet. En viktig del av rättsväsendets resultat är att följa upp hur de brott som anmäls hanteras i rättskedjans olika delar. Rättssäkerheten och rättstryggheten är också beroende av att människor

har förtroende för rättsväsendet så att de väljer att anmäla brott, delta i brottsutredningar och ställa upp som vittnen. För att mäta förtroendet för rättsväsendet används följande indikator:

- förtroende för rättsväsendet enligt Nationella trygghetsundersökningen.

Nationella trygghetsundersökningen (NTU) är en frågeundersökning som Brottsförebyggande rådet (Brå) genomför årligen sedan 2006. Undersökningen ställer varje år frågor om utsatthet för brott, upplevelse av trygghet samt förtroende för och erfarenheter av rättsväsendet till ett urval av personer mellan 16 och 84 år i befolkningen. År 2017 reviderades undersökningens metod, flera nya brottstyper infördes och urvalet av personer utökades från 20 000 till 200 000.

Resultatredovisning

Resultatredovisningen i propositionen inleds med en uppföljning av de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet. Därefter beskrivs hur flödet i rättskedjan har utvecklats. Sedan följer regeringen mer i detalj upp det senaste årets måluppfyllelse inom verksamhetsområdena dömande verksamhet, brottsförebyggande arbete samt stöd till brottsoffer. Regeringen redogör därefter för hur rättsväsendets kostnader har utvecklats 2010–2019, för att slutligen redovisa sin analys och sina slutsatser.

Upplevd trygghet

När det gäller upplevelser av otrygghet uppger de flesta att de är trygga. Sedan 2016 har nivåerna av otrygghet varit något högre än åren dessförinnan. År 2019 uppgav 28 procent av de svarande att de var otrygga när de vistades ute sent på kvällen. Överlag upplever kvinnor betydligt större otrygghet än män. År 2019 uppgav 36 procent av kvinnorna att de kände sig otrygga när de vistades ute en sen kväll i det egna bostadsområdet, att jämföra med 19 procent av männen. Enligt regeringen finns det därför skäl att särskilt uppmärksamma kvinnors otrygghet. Otryggheten är ojämnt fördelad även på andra sätt. Exempelvis oroar sig betydligt fler äldre än yngre för brottsligheten i samhället. Otryggheten är också särskilt utbredd i socialt utsatta områden.

Antalet anmälda brott

Sedan 2014 har antalet anmälda brott ökat, och 2019 anmäldes ungefär 1,55 miljoner brott, vilket är i princip samma nivå som året före. Utvecklingen över tid av antalet anmälda brott har i hög grad påverkats av att antalet anmälda bedrägerier ökat kraftigt. Under den senaste tioårsperioden har anmälda bedrägerier ökat med 118 procent. Utvecklingen beror i hög grad på ökad internetanvändning i samhället, vilket bidrar till nya metoder och möjligheter att begå bedrägeribrott. År 2019 låg antalet anmälda bedrägerier fortfarande på en hög nivå men det var 4 procent färre än året innan.

De anmälda tillgreppsbrotten och skadegörelsebrotten utgör en antalsmässigt stor del av samtliga anmälda brott. Tillgreppsbrotten fortsatte att

minska 2019, en trend som pågått i många år. Antalet anmälda skadegörelsebrott ökade däremot jämfört med året innan.

De anmälda sexualbrotten fortsatte att öka, och under 2019 anmäldes 3 procent fler sexualbrott än året innan. Majoriteten av anmälningarna rör våldtäkt eller sexuella ofredanden. Antalet anmälda våldtäkter ökade mot såväl flickor och kvinnor som mot pojkar och män. Antalet anmälda sexualbrott har länge ökat i Sverige, och denna utveckling kan delvis förklaras av en ökad uppmärksamhet kring sexualbrott, som sannolikt har resulterat i en högre benägenhet att anmäla sådana brott. Även en ökad tillgång till internet och smarta mobiltelefoner kan i viss mån ha bidragit till att öka förutsättningarna för förövare att begå vissa typer av sexualbrott. Över tid har antalet anmälda våldtäkter också påverkats av lagändringar som innebär att våldtäktsbegreppet har utvidgats.

Antalet anmälda fall av misshandel ökade något 2019 i jämförelse med året innan, vilket framför allt beror på fler sådana anmälda brott mot barn i åldern 0–17 år. Anmäld misshandel mot barn har ökat under flera decennier, vilket bl.a. beror på en ökad anmälningsbenägenhet på exempelvis förskolor och skolor.

Nationella trygghetsundersökningen

Regeringen konstaterar att långt ifrån alla brott som begås anmäls, och anmälningsbenägenheten kan variera över tid och mellan olika brottskategorier. Antalet anmälda brott är alltså inte en tillförlitlig indikator på brottslighetens utveckling. Frågeundersökningar som NTU är därför ett viktigt komplement för att kunna bedöma brottsutvecklingen.

NTU omfattar ett drygt tiotal vanliga brottstyper som drabbar enskilda personer och hushåll. I NTU 2019, som avser utsatthet för brott under 2018, uppgav 26,4 procent av de svarande att de utsatts för något brott mot enskild person. Det är något högre än året innan, då andelen var 24,7 procent. Enligt NTU är hot, sexualbrott och trakasserier de vanligaste brotten. Män uppger i större utsträckning att de har utsatts för misshandel, personrån och bedrägerier, medan en större andel kvinnor uppger att de har utsatts för sexualbrott och trakasserier. Det är också vanligare att kvinnor uppger att de har utsatts för brott i en nära relation.

De allt fler anmälda bedrägerierna har under åren också återspeglats i NTU, om än inte lika tydligt. En förklaring till detta kan vara att NTU inte omfattar brott som riktas mot företag. Efter några år på lägre nivåer har utsattheten för misshandel ökat något sedan 2016, från 3,1 procent till 3,5 procent 2018. Utsattheten för misshandel bland unga män, som är den mest utsatta gruppen, är dock fortfarande tydligt lägre än för tio år sedan.

De senaste åren har utsattheten för sexualbrott enligt NTU ökat tydligt bland både kvinnor och män. I NTU innefattar sexualbrott ett brett spektrum av brott, från lindrigare händelser som kränkande sexuella kommentarer till mycket allvarliga brott som våldtäkt. Mest utsatta är yngre kvinnor, även om utsattheten minskade något 2018 jämfört med året innan. Utvecklingen är dock

svårtolkad. Enligt Brå (2019:5) avser de senaste årens ökningarna i NTU främst mindre allvarliga sexualbrott. Till en betydande del handlar detta förmodligen om en ökad benägenhet att tala öppet om sin utsatthet. Enligt Brå är det dock inte möjligt att dra några säkra slutsatser kring utvecklingen, och sexualbrotten behöver även fortsättningsvis följas noga över tid. Brå har utvärderat tillämpningen av den nya sexualbrottslagstiftningen som trädde i kraft den 1 juli 2018 (Brå 2020:6). Utvärderingen visar att lagen redan fått effekt i form av att antalet åtal och fällande domar har ökat efter lagändringen. Även nya typer av fall har gått till domstol.

Enligt NTU har andelen hushåll som utsatts för egendomsbrott minskat sedan 2006, vilket anges bero på att de fordonsrelaterade brotten blivit färre. Knappt 2 procent av hushållen uppger att de har utsatts för bostadsinbrott under 2018, en siffra som varit relativt stabil genom åren.

NTU mäter även upplevd utsatthet för hatbrott. Hatbrott med främlingsfientliga motiv är klart vanligast, oftast uttryckta som hot eller trakasserier. Enligt de senaste resultaten, som avser ett medelvärde för 2014–2016, uppgav 1,6 procent av befolkningen att de utsatts för främlingsfientliga hatbrott (Brå 2018:10). Kvinnor och män är utsatta för främlingsfientliga hatbrott i ungefär samma utsträckning.

Av NTU 2019 framgår att utsattheten för brott är ojämnt fördelad över befolkningen; 6,6 procent av de tillfrågade hade drabbats av nästan tre fjärdedelar av de brott mot person som rapporterades i undersökningen.

Skjutningar och dödligt våld i den kriminella miljön m.m.

Det går inte, vare sig utifrån kriminalstatistik eller utifrån NTU, att få en heltäckande bild av den brottslighet som begås av kriminella nätverk. Enligt Brå (2016:12) finns en bredd av aktörer och nätverk inom den organiserade brottsligheten med delvis olika sammansättning och karaktär. Enligt den myndighetsgemensamma lägesbilden om organiserad brottslighet 2019 bedömer myndigheterna att den ökade globaliseringen och digitaliseringen påverkar den organiserade brottsligheten. Enligt Polismyndigheten har antalet skjutningar med dödlig utgång i kriminella miljöer ökat kraftigt sedan början av 2000-talet. Enligt Polismyndigheten uppgick det totala antalet skjutningar 2019 till 334, vilket är något fler än 2018 och 2017 då 306 respektive 324 skjutningar bekräftades. Även antalet sprängningar har ökat. Enligt statistik från Brå anmäldes 257 fall av allmänfarlig ödeläggelse genom sprängning 2019, motsvarande siffra för 2018 var 162 fall.

I en studie av Brå (2019:3) beskrivs skjutvapenvåldet ofta ha sin grund i konflikter med koppling till narkotikamarknaden eller i personliga relationer. Användning av skjutvapen kan även vara ett sätt att bygga upp, stärka och upprätthålla en position i den kriminella miljön, samtidigt som våldet kan öka behovet av att skydda sig från andra individer som agerar på samma sätt.

År 2019 konstaterades 111 fall av dödligt våld. Det är tre fall fler än året före. Samtidigt som antalet fall av dödligt våld med skjutvapen har ökat betydligt de senaste åren har dödligt våld mot barn och alkoholrelaterat dödligt

våld mellan vuxna män minskat över tid. Sett ur ett längre tidsperspektiv är det dödliga våldet totalt sett lägre i dag än vad det var under början av 1990-talet. Det dödliga våldet mot kvinnor har också minskat under de senaste decennierna.

Förtroendet för rättsväsendet

Förtroendet för rättsväsendet fortsatte att öka 2019, då 48 procent uppgav att de hade ganska eller mycket stort förtroende för rättsväsendet som helhet. Motsvarande andel 2018 var 47 procent. År 2019 ökade förtroendet för alla myndigheter i rättsväsendet jämfört med 2018.

Flödet i rättskedjan

En viktig del i bedömningen av rättsväsendets resultat är att följa upp hur de brott som anmäls hanteras i rättskedjans olika delar. Efter att ha minskat under lång tid har sedan 2017 såväl antalet ärenden som redovisas till åklagare som antalet personupplärade brott ökat. Av propositionen framgår vidare att antalet lagföringsbeslut, som under många år minskat, ökade under 2018 och 2019. Under 2019 fattades drygt 104 000 lagföringsbeslut, vilket är ca 3 200 fler beslut än 2018. Domstolarnas belastning när det gäller brottmål har till viss del minskat till följd av en regelförändring 2008. Å andra sidan har domstolarnas belastning ökat genom att tiderna för huvudförhandlingar har blivit längre. Att den totala förhandlingstiden ökar kan vara ett tecken på att rättsväsendet i allt större utsträckning hanterar komplex brottslighet som är tidskrävande att utreda och lagföra.

Antalet dömda till fängelse och återfall i brott

Sett ur ett längre tidsperspektiv har antalet domslut med påföljden fängelse minskat. År 2018 ökade antalet domslut med påföljden fängelse för första gången på tio år, en ökning som fortsatte under 2019. År 2019 utdömdes ca 10 900 fängelsepåföljder, vilket är ca 240 fler än året innan men samtidigt ungefär 30 procent färre än i mitten av 2000-talet.

När det gäller återfall i brott noterar regeringen en positiv trend över tid. År 2003 återföll, enligt preliminär statistik, 54 procent av dem som frigavs från fängelse inom ett år, jämfört med 43 procent av dem som frigavs 2017. En jämförelse mellan 2008 och 2017 visar att minskningen är särskilt tydlig bland dem som dömts till fängelsestraff på mellan fyra månader och två år och fängelsestraff över fyra år (en minskning med ca 10 procentenheter). Enligt både Kriminalvården (2018) och Brå (Kortanalys 4/2017) kan den minskande andelen återfall i brott efter frigivning från anstalt delvis förklaras av en förändrad klientsammansättning när det gäller exempelvis ålder, tidigare brottsbelastning och typ av brott.

Regeringens analys och slutsats

Regeringen gör i sin analys bedömningen att de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet endast delvis har uppnåtts.

Brottslighetens omfattning är svår att beskriva på ett heltäckande sätt. Antalet anmälda brott 2019 var på ungefär samma nivå som åren dessförinnan. Utstattheten ökade enligt NTU 2019 för samtliga brott mot person, med undantag för sexualbrott och fickstöld. Den sammantagna brottsutvecklingen är dock inte entydig. Regeringen följer brottsutvecklingen noga. Även om de flesta människor i samhället känner sig trygga har dock nivåerna av otrygghet enligt NTU legat på en högre nivå de senaste fyra åren. Regeringen ser allvarligt på detta och att otryggheten fortsätter att vara särskilt utbredd bland kvinnor. Otrygghet är emellertid ett komplext och mångfasetterat fenomen som är svårt att mäta och där nivåerna kan variera relativt kraftigt mellan olika år. Insatser för att öka tryggheten samt bekämpa och förebygga brott är enligt regeringen fortsatt högt prioriterade.

Förtroendet för rättsväsendet fortsatte att öka under 2019. Särskilt tydligt ökade förtroendet för Polismyndigheten. Allmänhetens förtroende är enligt regeringen avgörande för att rättsväsendets myndigheter på ett effektivt sätt ska kunna förebygga, bekämpa och lagföra brott.

Regeringen konstaterar vidare att rättsväsendet fått betydande resursförstärkningar de senaste tio åren, men att rättsväsendets verksamhetsvolymen trots detta präglats av minskningar sedan ett antal år tillbaka. Sedan 2017 redovisar Polismyndigheten dock något fler ärenden till åklagare, och antalet personupplärade brott och domslut har ökat något. Regeringen anser att det är av stor vikt att antalet redovisade ärenden från polis till åklagare och antalet personupplärade brott fortsätter att öka. I detta sammanhang är det också enligt regeringen angeläget att Polismyndigheten, efter övergången till en enhetlig nationell polismyndighet, fortsätter att kontinuerligt anpassa sin verksamhet för att öka effektiviteten i det brottsutredande arbetet.

Inom Kriminalvården har beläggningen i både häkte och anstalt ökat under senare år. Regeringen följer utvecklingen noga och vidtar de åtgärder som bedöms vara nödvändiga. Eftersom prognoserna pekar på en fortsatt ökning är det angeläget att Kriminalvården fortsätter att vidta planerade och nya åtgärder för att utöka sin kapacitet på såväl kort som lång sikt. Regeringen anser, mot bakgrund av den mycket ansträngda beläggningssituationen, att det är ett positivt resultat att deltagandet i återfallsförebyggande verksamhet i anstalt samt isoleringsbrytande åtgärder i häkte har varit i nivå med tidigare år. Det är regeringens bedömning att såväl det återfallsförebyggande arbetet som den isoleringsbrytande verksamheten i häkte måste ha en fortsatt hög prioritet i syfte att utvecklingen inte ska stanna av.

Regeringen bedömer att det myndighetsgemensamma arbetet ger ett tydligt mervärde i kampen mot den organiserade brottsligheten. Vidare bedömer regeringen att domstolarna har bidragit till riksdagens mål om den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Med hänsyn till det höga antalet inkomna mål under 2019 är det enligt regeringen positivt att effektiviteten ökat och att omloppstiderna varit relativt oförändrade. Det höga antalet inkomna mål till Sveriges Domstolar föranleder regeringen att följa utvecklingen noga.

Regeringen bedömer sammanfattningsvis att det har skett en positiv utveckling inom den brottsförebyggande verksamheten. Vidare är det regeringens bedömning att rättsväsendets myndigheter har vidtagit flera åtgärder för att förbättra stödet inte minst till vissa brottsutsatta grupper, men att fler insatser behöver komma till stånd.

Utskottets bedömning

Utskottet konstaterar att det sedan flera år pågår en dialog mellan riksdagen och regeringen om utvecklingen av den ekonomiska styrningen. Utskottet anser att det är viktigt att utvecklingsarbetet kring den ekonomiska styrningen fortsätter.

Resultatredovisningen är ett viktigt underlag för utskottets beredning av budgetpropositionen. Regeringens redovisning och bedömning av de resultat som uppnåtts ska ha en klar och tydlig struktur, eftersom detta bidrar till en ökad förståelse för hur statliga anslagsmedel används och vilka resultat de får i förhållande till de mål som riksdagen har beslutat om. Utskottet konstaterar att resultatredovisningen i budgetpropositionen är utformad på ett pedagogiskt och tydligt sätt, vilket ger utskottet goda möjligheter att både bedöma resultaten och följa resultatutvecklingen över tid.

Riksdagen har beslutat att målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och att öka människors trygghet. När det gäller de redovisade resultaten för utgiftsområdet konstaterar utskottet att regeringen har gjort bedömningen att de övergripande målen för kriminalpolitiken och rättsväsendet endast delvis har uppnåtts. Utskottet delar regeringens bedömning och vill framhålla följande.

Det är positivt att förtroendet för rättsväsendet fortsatte att öka under 2019. Särskilt tydligt ökade förtroendet för Polismyndigheten, vilket är glädjande. Som utskottet anfört i samband med behandlingen av de senaste årens budgetpropositioner är det emellertid viktigt att rättsväsendet fortsätter att utveckla sitt arbete för att höja förtroendet. Allmänhetens förtroende är avgörande för att rättsväsendet ska kunna förebygga, bekämpa och lagföra brott på ett effektivt sätt.

Det är däremot oroande att upplevelsen av otrygghet har ökat under de senaste åren och fortsatte att göra det under 2019. Utskottet noterar dessutom att otryggheten fortfarande är ojämnt fördelad, bl.a. är den betydligt högre bland kvinnor än bland män.

När det gäller brottslighetens omfattning är den, som regeringen också anför, svår att beskriva på ett heltäckande sätt. Antalet anmälda brott har ökat de senaste åren men var under 2019 på ungefär samma nivå som året före. Utsattheten för brott mot person var något högre i NTU 2019 än 2018. Även om den sammantagna brottsutvecklingen inte är entydig – och det finns områden där utvecklingen går åt rätt håll, t.ex. när det gäller tillgrepsbrott – finns det enligt utskottet anledning att hysa oro över utvecklingen. Detta gäller

inte minst det ökade skjutvapenvåldet. Det är viktigt att regeringen, i enlighet med vad man anför i propositionen, följer brottsutvecklingen noga och prioriterar insatser för att öka tryggheten samt bekämpa och förebygga brott.

Trots att rättsväsendet fått betydande resursförstärkningar under de senaste tio åren har resultaten under lång tid präglats av försämringar. Under de senaste åren har dock vissa förbättringar skett. Efter att ha minskat under lång tid, har sedan 2017 såväl andelen ärenden som polisen redovisade till åklagare som andelen personupplärade brott ökat något. Även antalet lagföringsbeslut, som under många år minskat, ökade under 2018 och ökningen fortsatte under 2019. Som utskottet konstaterade förra året är det för tidigt att avgöra om detta innebär ett trendbrott. Utskottet ser dock fortfarande positivt på de tecken som finns på att den negativa trenden är på väg att vända, och anser att det är angeläget att den utvecklingen fortsätter.

Utskottet anser vidare att den mycket ansträngda beläggningssituationen i Kriminalvården är oroande och att den riskerar att försämra möjligheterna till återfallsförebyggande arbete och säkerhetsarbete. Det är, som regeringen konstaterar, dock positivt att såväl det återfallsförebyggande arbetet som den isoleringsbrytande verksamheten i häkte har varit i nivå med tidigare år, trots den rådande situationen. Det är viktigt att regeringen följer utvecklingen noga och vidtar de åtgärder som bedöms vara nödvändiga.

Statens budget inom utgiftsområde 4

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt regeringens förslag och lämnar de bemyndiganden som regeringen har begärt. Motionärernas alternativa förslag till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 4 avslås.

Jämför särskilt yttrande 1 (M), 2 (SD), 3 (V) och 4 (KD).

Inledning

I detta avsnitt behandlar utskottet regeringens budgetförslag och de motioner som har väckts med anledning av budgetpropositionen och som avser anslagsfördelningen inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet. Det gäller följande motioner: 2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M), 2020/21:3112 av Adam Martinen m.fl. (SD), 2020/21:3194 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) och 2020/21:3529 av Andreas Carlson m.fl. (KD). I motionerna föreslås ändringar inom ett flertal anslag enligt vad som närmare beskrivs nedan.

1:1 Polismyndigheten

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:1 Polismyndigheten för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Polismyndigheten

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
28 546 852	30 488 405	+1 100 000	+2 630 000	+30 000	+1 215 000

Propositionen

Anslag

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 30 488 405 000 kronor för 2021 till anslaget 1:1 Polismyndigheten.

Anslaget får användas för utgifter för Polismyndighetens verksamhet. Anslaget får också användas för bidrag till organisationer som hjälper personer att lämna ett liv i kriminalitet (avhopparverksamhet).

För 2020 uppgår anslaget till drygt 28,5 miljarder kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om drygt 301 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 28,7 miljarder kronor.

I propositionen redogör regeringen för ett antal förändringar av anslaget som regeringen bedömt vara nödvändiga. Regeringen anför inledningsvis att antalet polisanställda fortsätter att öka. Polismyndigheten har varit framgångsrik i sitt rekryteringsarbete, och drygt hälften av de 10 000 som ska anställas till 2024 har nu rekryterats. Sedan tidigare finns tilldelade medel för fortsatt expansion under 2021. Anslaget föreslås öka fr.o.m. 2022 med 1 650 000 000 kronor, vilket enligt regeringen möjliggör en fortsatt utbyggnad av Polismyndigheten.

Regeringen föreslår att anslaget ökas 2021 med 5 000 000 kronor för att stärka arbetet med att hjälpa personer som vill lämna ett liv i kriminalitet. Vidare föreslår regeringen att anslaget minskas med 7 001 000 kronor 2021 för att finansiera förvaltningsgemensam digital infrastruktur (utgiftsområde 22 Kommunikation). För 2022 och 2023 beräknas anslaget minskas med 9 808 000 kronor respektive 9 037 000 kronor.

Avslutningsvis föreslår regeringen att anslaget minskas med 21 020 000 kronor fr.o.m. 2021 till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4). Anslaget beräknas fr.o.m. 2022 minska med samma belopp.

Bemyndigande

I enlighet med lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter kan, efter ett särskilt beslut, en s.k. kvalificerad skyddsidentitet skapas. Enligt 8 kap. 3 och 4 §§ budgetlagen krävs, med vissa undantag som nu inte är aktuella, riksdagens godkännande för förvärv och försäljning av aktier eller andelar i ett företag. Regeringen får inte heller utan riksdagens bemyndigande tillskjuta kapital till ett företag.

För att möjliggöra ett effektivt skydd av beslutade skyddsidentiteter, och den verksamhet som bedrivs vid Polismyndigheten inom ramen för ett sådant beslut, föreslår regeringen att den bemyndigas att besluta om förvärv av aktier eller andra andelar i företag och om kapitaltillskott till företag som används i nämnda syften. Regeringen bör även bemyndigas att besluta om avveckling eller försäljning av aktier eller andelar i företag som innehas i motsvarande syften. Förvärv och kapitaltillskott som sker inom Polismyndighetens verksamhet avses finansieras med medel från anslaget 1:1 Polismyndigheten.

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkandena 4–8 föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 1 100 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska bl.a. användas till att påtagligt öka antalet polisanställda för att Polismyndigheten avsevärt ska kunna förbättra sin förmåga att utreda och klara upp brott. Polisen behöver även bli mer synlig och närvarande i hela landet. Motionärerna vill ge Polismyndigheten i uppdrag att säkerställa att fler poliser kommer ut i yttre tjänst och se över hur befintliga poliser kan omfördelas i syfte att öka antalet poliser i yttre tjänst. Vidare vill motionärerna göra det möjligt för Polismyndigheten att anställa eller anlita ordningsvakter för att omedelbart och fram till dess att polisen är fullt återuppbyggd börja använda sig av ordningsvakter för vissa uppgifter som poliser i nuläget utför. Tillskottet ska även möjliggöra en höjning av polisernas löner, återanställning av pensionerade poliser och poliser som lämnat yrket, rekrytering av administrativt stöd till utredningsverksamheten samt en förstärkning av Nationellt forensiskt centrum. Polismyndigheten bör även kunna använda tillskottet för andra åtgärder som ökar polisyrkets attraktivitet, exempelvis att öka aspirantlöner som inte har räknats upp. Anslagsökningen ska även användas till att ge myndigheten förutsättningar att fyrdubbla kamerabevakningen. De ökade anslagen kan även användas till annan teknisk övervakningsutrustning som polisen kan efterfråga i kampen mot gängbrottsligheten.

I kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 2 630 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska bl.a. möjliggöra en höjning av polisernas löner i syfte att bl.a. främja att medarbetare vid myndigheten stannar kvar samt skapa incitament för återrekrytering av poliser som för närvarande arbetar med annat. Vidare ska tillskottet finansiera administrativ personal som kan avlasta polisutbildade, upprustning, förstärkning och utveckling av polisens utrustning, investeringar i den tekniska miljön samt utökad kamerabevakning. Motionärerna framför även att tillskottet ska användas för att förstärka gränspolisen och återinföra beredskapspolisen.

I partimotion 2020/21:3194 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 30 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet behövs för att Nationellt forensiskt centrum

ska kunna utveckla och utföra forensiskt arbete för en framgångsrik brottsbekämpning. Tillskottet ska även användas till en satsning på ett femicid-paket för polis, åklagare och domare i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med kunskap, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan.

I kommittémotion 2020/21:3529 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslås att anslaget 1:1 Polismyndigheten ökas med 1 215 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att öka antalet anställda vid Polismyndigheten. Förutom poliser vill motionärerna att det anställs administrativt stöd i form av polisstödsassistenter och fler kvalificerade civila utredare. Motionärerna föreslår också att det bör göras försök att rekrytera norska poliser till Sverige. Tillskottet ska även användas till en lönesatsning för poliser, en satsning för att locka tillbaka pensionerade poliser som tidigare har arbetat som utredare samt till kompetens- och ledarutveckling för ett stärkt polisiärt ledarskap. Motionärerna vill även att anslagsökningen ska finansiera en informationskampanj om brott som begås mot äldre, en s.k. tvångsåktenskapsenhet samt ett nytt organ inom myndigheten: Polisens forskningsinstitut.

1:2 Säkerhetspolisen

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:2 Säkerhetspolisen för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Säkerhetspolisen

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
1 681 279	1 739 849	+71 000	+210 000	±0	+100 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 739 849 000 kronor för 2021 till anslaget 1:2 Säkerhetspolisen.

Anslaget får användas för Säkerhetspolisens förvaltningsuppgifter.

För 2020 uppgår anslaget till knappt 1,7 miljarder kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om knappt 22 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är knappt 1,6 miljarder kronor.

Med anledning av det alltmer omfattande och breddade hotet som Säkerhetspolisen har att förebygga och motverka, behöver myndigheten ytterligare förstärka den tekniska förmågan. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 15 000 000 kronor 2021–2023.

Totalförsvaret ska stärkas och återuppbyggnaden av det civila försvaret intensifieras. Regeringen föreslår därför att anslaget ska ökas med 24 000 000 kronor 2021, och anslaget beräknas öka med samma belopp 2022 respektive 2023.

Till följd av de kommande förändringarna inom området säkerhetsskydd föreslår regeringen att Säkerhetspolisens anslag ökas med 30 000 000 kronor för 2021, 40 000 000 kronor 2022 och 40 000 000 kronor 2023.

I syfte att stärka cybersäkerheten inom ramen för det nationella cybersäkerhetscentret föreslås anslaget till Säkerhetspolisen öka med 10 000 000 kronor 2021 och beräknas öka med samma belopp 2022 respektive 2023.

Till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4) föreslås anslaget minskas med 4 150 000 kronor 2021 och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 9 föreslås att anslaget 1:2 Säkerhetspolisen ökas med 71 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen ska användas för att möta de ökade krav som ställs i arbetet för att förebygga, förhindra och upptäcka terroristbrottslighet. Enligt motionärerna innebär resurserna att myndigheten kan öka bemanningen och i högre grad följa de hotaktörer som bedöms vilja skada samhället. Myndigheten kan även använda resurserna inom övriga verksamhetsområden.

I kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:2 Säkerhetspolisen ökas med 210 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att stärka Säkerhetspolisens förmåga att bekämpa extremism och terrorism.

I kommittémotion 2020/21:3529 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del och yrkande 9 föreslås att anslaget 1:2 Säkerhetspolisen ökas med 100 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna har svensk säkerhetspolis under de senaste åren tvingats bedriva ett alltmer aktivt arbete. Säkerhetspolisen behöver växa, och när polisens lönenivåer förväntas öka under kommande år behöver Säkerhetspolisen kunna matcha detta. Myndigheten har också ett mer komplext utredningsmaterial att hantera, och därför behöver anslagen öka.

1:3 Åklagarmyndigheten

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Åklagarmyndigheten

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
1 698 586	1 718 907	+75 000	+168 500	+60 000	+100 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 1 718 907 000 kronor för 2021 till anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten.

Anslaget får användas för Åklagarmyndighetens förvaltningsutgifter.

För 2020 uppgår anslaget till knappt 1,7 miljarder kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om drygt 34 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är knappt 1,7 miljarder kronor.

Till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4) föreslås anslaget minskas med 1 710 000 kronor 2021 och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 10 föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 75 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska användas till att ge Åklagarmyndigheten rätt förutsättningar att utreda och lagföra brott. Det är angeläget att öka rekryteringen av åklagare så att utbyggnaden av Åklagarmyndigheten kan gå i takt med polisens utökning. För att möta brottsutvecklingen i samhället behöver antalet åklagare således bli fler, och dessutom kräver många brott alltmer komplicerade och tidskrävande utredningsåtgärder. Det är vidare av stor betydelse att Åklagarmyndigheten, inte minst på grund av utbildningstiden för åklagare, får långsiktiga förutsättningar att anställa fler medarbetare. Görs inte detta riskeras den långsiktiga kompetensuppbyggnaden inom myndigheten, och åklagarna kan bli en flaskhals i rättsväsendet.

I kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Martinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 168,5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att tillskottet behövs för att säkerställa att Polismyndighetens ökande kapacitet kan omhändertas av Åklagarmyndigheten.

I partimotion 2020/21:3194 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 60 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Anslagsökningen behövs för att Åklagarmyndigheten ska kunna bibehålla den nivå på verksamheten som byggts upp under 2019 samt utveckla verksamheten. Tillskottet ska även användas till en satsning på ett femicid-paket för polis, åklagare och domare i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med kunskap, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan.

I kommittémotion 2020/21:3529 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del och yrkande 2 föreslås att anslaget 1:3 Åklagarmyndigheten ökas med 100 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna framhåller att om Polismyndigheten växer behöver Åklagarmyndigheten växa

med den. Åklagarmyndigheten har varnat för att nedskärningar motsvarande 100 åklagare kan bli verklighet om anslagen inte ökar fr.o.m. 2021. Liksom övriga rättsväsendet har Åklagarmyndigheten att hantera alltmer komplexa brottsutredningar, en växande befolkning, grövre brott, mer omfattande förundersökningar och internationell samverkan. Myndigheten behöver därför också en långsiktig planeringshorisont.

1:4 Ekobrottsmyndigheten

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Ekobrottsmyndigheten

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
736 115	744 509	+70 000	+63 000	+30 000	+70 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 744 509 000 kronor för 2021 till anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten.

Anslaget får användas för Ekobrottsmyndighetens förvaltningsutgifter.

För 2020 uppgår anslaget till drygt 736 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om drygt 18 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 737 miljoner kronor.

Anslaget minskas med 680 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 12 föreslås att anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten ökas med 70 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna behöver myndigheten tillföras åklagar- och utredningsresurser eftersom ärendena har ökat och blivit alltmer komplexa. Ekobrottsmyndigheten har även identifierat nya brottsområden, och mer tid behöver avsättas för uppföljning, utvärdering och kompetenshöjande insatser för särskilt krävande ärenden. Det finns dessutom ett ökat behov av att anlita externa experter i olika frågor av ny och komplex art. Motionärerna anför vidare att den växande och alltmer gränsöverskridande brottsligheten och kriminella nätverk ställer krav på utredningar i andra länder och internationell rättslig hjälp, vilket både är tids- och resurskrävande för myndigheten. Ekobrottsmyndigheten behöver enligt motionärerna även resursförstärkning för att i större utsträckning kunna samverka med andra myndigheter mot organiserad brottslighet.

I kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten ökas med 63 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna behöver Ekobrottsmyndigheten tillföras utredningsresurser eftersom ärendeinflödet ökar och enskilda ärenden blir alltmer komplexa.

I partimotion 2020/21:3194 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten ökas med 30 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna behövs tillskottet för att Ekobrottsmyndigheten ska kunna bekämpa den ekonomiska brottligheten på ett ändamålsenligt och effektivt sätt och kunna utreda och lagföra alltmer komplexa ärenden.

I kommittémotion 2020/21:3529 av Andreas Carlsson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del och yrkande 7 föreslås att anslaget 1:4 Ekobrottsmyndigheten ökas med 70 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att komplexiteten i de ärenden som Ekobrottsmyndigheten hanterar ökar. Ekobrottsmyndigheten behöver kunna ha fler åklagare i de mest komplexa ärendena. Deras karaktär är sådan att dubblerade resurser krävs för att säkerställa kvalitet, rättssäkerhet och en hållbar arbetsmiljö. Enligt motionärerna tar de särskilt krävande ärendena en allt större del av myndighetens arbete, och kostnaden har fördubblats sedan 2011. Vidare behöver Ekobrottsmyndigheten fortsätta sitt arbete med digitalisering och digital infrastruktur, samverka med andra myndigheter och inte minst kunna matcha de höjda lönerna inom Polismyndigheten.

1:5 Sveriges Domstolar

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:5 Sveriges Domstolar för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Sveriges Domstolar

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
6 271 698	6 420 878	+200 000	+470 000	+180 000	+350 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 6 420 878 000 kronor för 2021 till anslaget 1:5 Sveriges Domstolar.

Anslaget får användas för utgifter för de allmänna domstolarnas, de allmänna förvaltningsdomstolarnas, hyres- och arrendenämndernas, Rättshjälpsmyndighetens, Rättshjälpsnämndens, Notariennämndens samt Domstolsverkets verksamhet. Vidare får anslaget användas för utgifter för den regionala avdelningen vid den enhetliga patentdomstolen.

För 2020 uppgår anslaget till drygt 6 miljarder kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om knappt 115 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 6 miljarder kronor.

För att delfinansiera förändringar till följd av planerade nya regler om faderskap och föräldraskap beräknas anslaget minska med 2 000 000 kronor fr.o.m. 2022. Anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket beräknas öka med motsvarande belopp.

Ansvar för säkerhetsprövning av vissa domare flyttas från regeringen och Regeringskansliet till Domarnämnden den 1 april 2021. Regeringen föreslår därför att anslaget minskas med 1 000 000 kronor fr.o.m. 2021. Anslaget 1:17 Domarnämnden ökas med motsvarande belopp.

För att täcka initiala merkostnader med anledning av planerade nya regler inom ramen för 2021 års vårdnadsreform höjs anslaget 1:1 Kommunal-ekonomisk utjämning inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner engångsvis med 9 000 000 kronor under 2022. Anslaget minskas med motsvarande engångsbelopp under 2022.

Vidare föreslås anslaget minska med 1 219 000 kronor 2021 för att finansiera förvaltningsgemensam digital infrastruktur (utgiftsområde 22 Kommunikation). För 2022 och 2023 beräknas anslaget minska med 1 708 000 kronor respektive 1 574 000 kronor.

Anslaget minskas med 4 410 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Förslag om att stärka det straffrättsliga skyddet för barn som bevittnar våld eller andra brottsliga handlingar förväntas träda i kraft under 2021. För att täcka kostnader för Sveriges Domstolar med anledning av förslaget höjs anslaget med 2 600 000 kronor fr.o.m. 2021.

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 11 föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar ökas med 200 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att ärendemängden i domstolarna har ökat och förväntas öka ytterligare under de kommande åren. Dessutom kommer satsningarna på fler poliser och åklagare på sikt att öka måltillströmningen i betydande omfattning, vilket ställer krav på förstärkta resurser. Utöver ett större ärendeflöde kräver också brottslighetens allt grövre art förstärkta resurser samtidigt som hög säkerhet behövs i domstolarna. Vidare anför motionärerna att Sveriges Domstolar menar att utan extra resurser kommer verksamheten att behöva genomföra särskilda besparingar. Bemanningen på domstolarna kommer att behöva minska, vilket medför en lägre produktionskapacitet. Ytterligare resurser behöver därför tillföras.

I kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar ökas med 470 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet är enligt motionärerna nödvändigt för att möta det ökande flödet av inkomna mål vid domstolarna

som är en följd av övriga satsningar på rättsväsendet. Tillskottet ska även användas till kompetensförsörjning, viss digitalisering samt fortsatt arbete med utökad trygghet och säkerhet vid domstolarna.

I partimotion 2020/21:3194 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar ökas med 180 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Syftet med anslagsökningen är att domstolarna ska kunna hantera det ökande målinflödet och komma till rätta med långa väntetider. Tillskottet ska även användas till en satsning på ett femicid-paket för polis, åklagare och domare i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med kunskap, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan.

I kommittémotion 2020/21:3529 av Andreas Carlsson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del och yrkande 3 föreslås att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar ökas med 350 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Tillskottet ska täcka upp för den ökande ärendemängden, ärendenas ökande komplexitet, it-satsningar och kompetensförsörjning samt möjliggöra förbättrad säkerhet i domstolarna. Dessutom vill motionärerna att det ska finnas domstolar på fler platser i Sverige än det gör i dag.

1:6 Kriminalvården

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:6 Kriminalvården för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Kriminalvården

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
9 468 433	10 448 290	+150 000	+2 217 000	±0	+311 000

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 10 448 290 000 kronor för 2021 till anslaget 1:6 Kriminalvården.

Anslaget får användas för Kriminalvårdens förvaltningsutgifter. Vidare får anslaget användas för utgifter för övervakningsnämnderna, övervakare, biträdande övervakare, förtroendemän och statsbidrag till organisationer inom kriminalvårdens område.

För 2020 uppgår anslaget till knappt 9,5 miljarder kronor. Vid ingången av 2020 hade en anslagskredit om knappt 36 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2020 är knappt 9,6 miljarder kronor.

Regeringen avser att lämna en proposition om förändrad straffrabatt för unga myndiga. Förslagen kommer att medföra ökade kostnader för Kriminalvården, och därför föreslås anslaget öka med 454 500 000 kronor fr.o.m. 2022. Regeringen avser också att lämna en proposition om utökade möjligheter till kontroll och stöd när det gäller skyddstillsynsdömda. Förslagen innebär ökade kostnader för Kriminalvården, och därför föreslås

anslaget öka med 39 000 000 kronor för 2021 och med 51 000 000 kronor fr.o.m. 2022.

Mot bakgrund av den ansträngda beläggningssituationen i häkten och anstalter behöver Kriminalvårdens anslag tillföras medel för att ge myndigheten fortsatta förutsättningar att kunna inrätta fler tillfälliga och permanenta platser. Regeringen avser att lämna ytterligare ett antal propositioner inom det straffrättsliga området, vilka medför ökade kostnader för Kriminalvården. För att förslagen ska kunna finansieras och för att Kriminalvården ska kunna upprätthålla kvalitet, effektivitet och tillräckligt god säkerhet inom verksamheten föreslår regeringen att anslaget ökas med 350 000 000 kronor 2021, 500 000 000 kronor 2022 och 750 000 000 kronor fr.o.m. 2023.

Anslaget föreslås minska med 1 850 000 kronor 2021 för att finansiera förvaltningsgemensam digital infrastruktur (utgiftsområde 22 Kommunikation). För 2022 och 2023 beräknas anslaget minskas med 2 591 000 kronor respektive 2 387 000 kronor.

Vidare föreslås anslaget minska med 18 260 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 13 föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården ökas med 150 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att det behövs fler platser i häkten och anstalter, och att det behövs en kapacitetstilläggning av Kriminalvården. Även föreslagna kriminalpolitiska skärpningar kommer på sikt att leda till ett ökat tryck på Kriminalvården med ökad beläggning på både häkten och anstalter. Därutöver anför motionärerna att det behöver vidtas åtgärder för att förkorta tiden mellan lagakraftvunnen dom och verkställighet. Fler nödvändiga åtgärder är bl.a. att säkerställa att permissioner genomförs utan ytterligare avvikelser och rymningar, t.ex. genom ökad användning av elektronisk övervakning. För att skapa ett starkare fokus på de unga personer som rekryteras och används av de kriminella gängerna vill motionärerna att det ska inrättas en ny enhet hos Kriminalvården för unga mellan 15 och 18 år som har begått grova brott. Motionärerna vill också avskaffa dagens ungdomsrabatter.

I kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården ökas med 2 217 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Enligt motionärerna ska anslagsökningen användas för att utveckla kapaciteten i häkten och anstalter, både genom tillfälliga och permanenta platser, samt tillgodose att beslutade straffskärpningar kan genomföras. Motionärerna ser ett behov av att fördubbla anstaltsplatserna fram till 2028. I syfte att avhjälpa den akuta problematiken

med platsbrist bör man dels öka antalet tillfälliga anstaltsplatser, dels träffa avtal med andra länder om att nyttja anstaltsplatser utomlands. Dessa platser bör enligt motionärerna främst användas för utländska medborgare och andra långtidsdömda.

I kommittémotion 2020/21:3529 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del och yrkande 8 föreslås att anslaget 1:6 Kriminalvården ökas med 311 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att det enligt Kriminalvårdens egen bedömning kommer att krävas en ökning till minst 5 750 anstaltsplatser och 2 640 häktesplatser till 2029. Dessutom behöver det finnas ett överskott av platser för att kunna genomföra renoveringar. Tillskottet ska därför användas för att möta behovet av ett ökat antal platser men även till att möjliggöra en bra miljö i Kriminalvården, vilket är en förutsättning för rehabilitering av de intagna. Anslagsökningen ska också göra det möjligt för Kriminalvården att hyra fängelseplatser utomlands. Förslaget ska enligt motionärerna genomföras genom att regeringen ger Kriminalvården i uppdrag att sluta avtal med andra länders motsvarighet. Syftet är att stimulera andra länder att vilja låta sina medborgare avtjäna svenska straff i sina hemländer. Avtalen ska bygga på ekonomisk ersättning från den svenska Kriminalvården till det andra landets motsvarighet. Det ska även vara möjligt för Kriminalvården att sluta avtal med tredje land om att avtjäna straff i det landet om det anses lämpligt. Oavsett om avtal träffas med hemlandet eller ett tredje land måste givetvis humanitära och rättsliga förhållanden beaktas.

1:7 Brottsförebyggande rådet

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsförebyggande rådet

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
166 347	171 919	±0	+3 800	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 171 919 000 kronor för 2021 till anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet.

Anslaget får användas för Brottsförebyggande rådets förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för utgifter för verksamheten vid ett nationellt centrum för det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism.

För 2020 uppgår anslaget till drygt 166 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om drygt 1,7 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 165 miljoner kronor.

Anslaget föreslås minska med 160 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan

och skattefrågor avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

För att säkerställa Brottsförebyggande rådets fortsatta arbete med att stärka och utveckla det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism föreslår regeringen att anslaget ökas med 20 000 000 kronor för 2021–2023.

Motionen

För att garantera myndighetens verksamhet föreslås i kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del att anslaget 1:7 Brottsförebyggande rådet ökas med 3,8 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

1:8 Rättsmedicinalverket

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket för 2021 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2020 är de föreslagna anslagsändringarna i regeringens höständringsbudget (prop. 2020/21:2) medräknade.

Anslag till Rättsmedicinalverket

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
484 273	500 248	±0	±0	+35 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 500 248 000 kronor för 2021 till anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket.

Anslaget får användas för Rättsmedicinalverkets förvaltningsutgifter.

För 2020 uppgår anslaget till drygt 484 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 hade en anslagskredit om drygt 10,6 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 482 miljoner kronor.

För att möta den ökade efterfrågan inom den rättspsykiatriska verksamheten och i övrigt säkerställa en ändamålsenlig bemanning föreslår regeringen att anslaget ökas med 40 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

För att finansiera förändringar till följd av planerade nya regler om faderskap och föräldraskap beräknas anslaget ökas med 12 000 000 kronor fr.o.m. 2022. Finansiering sker genom att anslaget 1:5 Sveriges Domstolar beräknas minskas med 2 000 000 kronor och att anslaget 1:1 Kommunal-ekonomisk utjämning inom utgiftsområde 25 Allmänna bidrag till kommuner beräknas minskas med 10 000 000 kronor fr.o.m. 2022.

Anslaget minskas med 840 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Motionen

För att Rättsmedicinalverket ska kunna genomföra sin verksamhet, bl.a. rättspsykiatriska undersökningar, föreslås i partimotion 2020/21:3194 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del att anslaget 1:8 Rättsmedicinalverket ökas med 35 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag.

1:9 Gentekniknämnden

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:9 Gentekniknämnden för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Gentekniknämnden*Tusental kronor*

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
5 709	4 771	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 4 771 000 kronor för 2021 till anslaget 1:9 Gentekniknämnden.

Anslaget får användas för utgifter för Gentekniknämndens verksamhet.

För 2020 uppgår anslaget till drygt 5,7 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om drygt 1 miljon kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är knappt 4 miljoner kronor.

1:10 Brottsoffermyndigheten

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Brottsoffermyndigheten*Tusental kronor*

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
48 374	43 553	±0	±0	+5 000	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 43 553 000 kronor för 2021 till anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten.

Anslaget får användas för Brottsoffermyndighetens förvaltningsutgifter. För 2020 uppgår anslaget till drygt 48 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om 722 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 48,5 miljoner kronor.

Anslaget föreslås minska med 160 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

Motionen

I partimotion 2020/21:3194 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V) i denna del föreslås att anslaget 1:10 Brottsoffermyndigheten ökas med 5 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att de avvisar regeringens förslag på en minskning av anslaget med ca 5 miljoner kronor per år.

1:11 Ersättning för skador på grund av brott

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Ersättning för skador på grund av brott

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
121 953	121 953	+40 000	+125 000	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 121 953 000 kronor för 2021 till anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott.

Anslaget får användas för utgifter för ersättning för skador på grund av brott i enlighet med bestämmelserna i brottsskadelagen (2014:322).

För 2020 uppgår anslaget till knappt 122 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om drygt 21 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är knappt 120 miljoner kronor.

Motionerna

I kommittémotion 2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 1 i denna del och yrkande 14 föreslås att anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott ökas med 40 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna vill fördubbla nivån på den kränkingsersättning som brottsoffer kan få rätt till. Som utgångspunkt är det förövaren som ska betala ersättning för skadestånd på grund av brott, och den ordningen ska enligt motionärerna bibehållas även med de högre nivåerna. Anslagsökningen ska dock finansiera den kostnadsökning som förslaget innebär för staten i form av högre utgifter för brottsskadeersättning.

I kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att anslaget 1:11 Ersättning för skador på grund av brott ökas med 125 miljoner kronor i förhållande till regeringens förslag. Motionärerna anför att det bör införas en statlig skadeståndsgaranti som innebär att staten går in och betalar det skadestånd som domstolen dömt ut till brottsoffret för att därefter kräva gärningsmannen på motsvarande belopp.

1:12 Rättsliga biträden m.m.

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m. för 2021 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2020 är de föreslagna anslagsändringarna i regeringens höständringsbudget (prop. 2020/21:2) medräknade.

Anslag till Rättsliga biträden m.m.

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
3 663 357	3 650 857	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 3 650 857 000 kronor för 2021 till anslaget 1:12 Rättsliga biträden m.m.

Anslaget får användas för utgifter för rättsliga biträden som enligt 21 kap. 10 § rättegångsbalken, lagen (1988:609) om målsägandebiträde och rättshjälpslagen (1996:1619) ska betalas av allmänna medel. Anslaget får vidare användas för utgifter som enligt lagen (1996:1620) om offentligt biträde ska betalas av allmänna medel, exklusive utgifter som avser offentligt biträde i ärenden enligt utlänningslagen (2005:716) och lagen (1991:572) om särskild utlänningskontroll. Anslaget får även användas för utgifter för medlare enligt 6 kap. 18 a § och 21 kap. 13 § andra stycket föräldrabalken samt rättegångsbiträde enligt 20 kap. 2 b § föräldrabalken. Anslaget får användas för utgifter för särskilda företrädare för barn enligt 12 § lagen (1999:997) om särskild företrädare för barn samt för utgifter för bevisning, parter, tolk, översättning, god man, förvaltararvoden m.m. i konkurser samt ersättning till likvidatorer och bouppteckningsförrättare. Dessutom får anslaget användas för utgifter som hänför sig till internationellt straff- och civilrättsligt samarbete och som inte ska betalas av en annan myndighet.

För 2020 uppgår anslaget till drygt 3,6 miljarder kronor. Vid ingången av 2020 hade en anslagskredit om 265 miljoner kronor utnyttjats. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 3,7 miljarder kronor.

Regeringen anför att statens utgifter för rättsliga biträden påverkas av flera faktorer, bl.a. utvecklingen av antalet förordnanden, debiterad tid per förordnande och uppräknningen av timkostnadsnormen. Utgifterna för rättsliga biträden har ökat under flertalet år, delvis på grund av det ökade målinflödet till domstolarna. Anslagets utgifter för 2021 beräknas uppgå till 3 622 000 000 kronor, därför ökas anslaget med 1 265 000 000 kronor under 2021.

Förslag om att stärka det straffrättsliga skyddet för barn som bevittnar våld eller andra brottsliga handlingar förväntas träda i kraft under 2021. För att täcka kostnader för rättsliga biträden med anledning av förslaget höjs anslaget med 29 000 000 kronor fr.o.m. 2021.

1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m. för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
112 987	39 987	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 39 987 000 kronor för 2021 till anslaget 1:13 Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.

Anslaget får användas för utgifter som uppkommer för staten i samband med vissa skaderegleringar samt för utgifter för ersättning för vissa ombuds- och rättegångskostnader. Anslaget får även användas för utgifter i samband med statens skadeståndsansvar om den enhetliga patentdomstolen överträder EU-rätten.

För 2020 uppgår anslaget till knappt 113 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om 156 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 114 miljoner kronor.

1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar för 2021 sammanfattas i följande tabell. I anslaget för 2020 är de föreslagna anslagsändringarna i regeringens höständringsbudget (prop. 2020/21:2) medräknade.

Anslag till Avgifter till vissa internationella sammanslutningar

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
19 174	19 174	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 19 174 000 kronor för 2021 till anslaget 1:14 Avgifter till vissa internationella sammanslutningar.

Anslaget får användas till årsavgifter och bidrag till vissa internationella sammanslutningar, internationellt samarbete och forskning med anknytning till rättsväsendets område. Vidare får bidrag till vissa andra internationella sammanslutningar samt internationellt samarbete och forskning med anknytning till Justitiedepartementets område betalas från anslaget.

För 2020 uppgår anslaget till drygt 19 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om knappt 11 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är knappt 15 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att anslaget minskas med 5 000 000 kronor fr.o.m. 2021. Besparingen på anslaget beror på att medel inte har förbrukats.

1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
57 157	62 157	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 62 157 000 kronor för 2021 till anslaget 1:15 Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete.

Anslaget får användas för utgifter i syfte att stimulera lokalt brottsförebyggande arbete. Brå belastar anslaget med vissa egna kostnader som är direkt kopplade till denna verksamhet. Anslaget får även användas för utgifter för statsbidrag till åtgärder mot våldsbejakande extremism.

För 2020 uppgår anslaget till drygt 57 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om 535 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 56,5 miljoner kronor.

År 2017 inrättades regionala brottsförebyggande samordnare vid länsstyrelserna. Det är angeläget att detta arbete utvecklas bl.a. när det gäller regional samordning av avhoppärksamhet. Regeringen föreslår därför att anslaget ökas med 5 000 000 kronor för 2021. Regeringen avser att återkomma med närmare anvisningar för hur medlen ska användas.

1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
21 224	21 472	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 21 472 000 kronor för 2021 till anslaget 1:16 Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden.

Anslaget får användas för Säkerhets- och integritetsskyddsnämndens förvaltningsutgifter. För 2020 uppgår anslaget till drygt 21 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om knappt 5 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 20 miljoner kronor.

Anslaget minskas med 30 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med samma belopp.

1:17 Domarnämnden

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:17 Domarnämnden för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Domarnämnden

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
8 574	9 648	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 9 648 000 kronor för 2021 till anslaget 1:17 Domarnämnden.

Anslaget får användas för Domarnämndens förvaltningsutgifter. För 2020 uppgår anslaget till drygt 8,5 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om 695 000 kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är drygt 8 miljoner kronor.

Regeringen föreslår att Domarnämnden ska ansvara för säkerhetsprövning när det gäller den som är chef för en allmän domstol eller allmän förvaltningsdomstol, Arbetsdomstolen och hyres- och arrendenämnderna i Stockholm, Göteborg och Malmö från den 1 april 2021. Domarnämndens utökade uppdrag medför kostnader, och därför föreslår regeringen att anslaget ökas med 1 000 000 kronor från 2021. Anslaget 1:5 Sveriges Domstolar minskas med motsvarande belopp.

Anslaget minskas med 40 000 kronor 2021 till följd av en generell besparing (se prop. 2020/21:1 Förslag till statens budget för 2021, finansplan och skattefrågor avsnitt 7.4) och beräknas fr.o.m. 2022 minskas med motsvarande belopp.

1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering

Regeringens och motionärernas förslag i fråga om anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering för 2021 sammanfattas i följande tabell.

Anslag till Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering

Tusental kronor

Anslag 2020	Prop. 2021	M	SD	V	KD
143 000	224 000	±0	±0	±0	±0

Propositionen

Regeringen föreslår att riksdagen anvisar 224 000 000 kronor för 2021 till anslaget 1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering.

Anslaget får användas för utgifter för verksamhet som bedrivs inom ramen för Fonden för inre säkerhet och Fonden för integrerad gränsförvaltning, instrumentet för gränsförvaltning och visering, samt för administration av båda fonderna.

För 2020 uppgår anslaget till 143 miljoner kronor. Vid ingången av 2020 fanns ett anslagssparande om drygt 30 miljoner kronor. Utgiftsprognosen för 2020 är knappt 129 miljoner kronor.

Under de närmaste åren kommer projekt som genomförts inom ramen för det nationella programmet under EU:s innevarande budgetperiod (2014–2020) att slutfinansieras. År 2021 inleds en ny budgetperiod som sträcker sig t.o.m. 2027. Förhandlingar och förberedelser pågår fortfarande inom EU om den nya perioden. Polismyndigheten har i uppdrag att fortsätta att vara nationell förvaltande myndighet för fonden för inre säkerhet samt för fonden för integrerad gränsförvaltning, instrumentet för gränskontroll och viseringar.

Vidare föreslås att riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 för anslaget 1:18 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 55 000 000 kronor 2022.

Fonden för inre säkerhet är en del av flera EU-fonder som är kopplade till EU:s fleråriga budgetram och som sträcker sig fr.o.m. 2014 t.o.m. 2020. Utbetalningar av fondmedel kommer dock att göras även under 2021 och 2022. Verksamheten ska bedrivas utifrån ett nationellt program som delvis omfattar fleråriga projekt. Åtaganden under anslaget medför således utgifter för kommande budgetår.

Betald polisutbildning (förslag till nytt anslag 99:1)

I kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås ett nytt anslag som får användas för utbetalning av lön under polisutbildning. För att uppnå den personalstyrka som Polismyndigheten behöver i sitt arbete krävs enligt motionärerna mer än att öka antalet utbildningsplatser. I syfte att öka genomströmningen på polisutbildningen föreslås att studenter på utbildningen får lön under studietiden. Detta möjliggör att även de som är mitt i livet och önskar bli poliser får en reell möjlighet att utbilda sig till polis. Motionärerna föreslår att det anslås 1 500 miljoner kronor för detta ändamål 2021.

Statliga ordningsvakter (förslag till nytt anslag 99:2)

I kommittémotion 2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD) i denna del föreslås att det ska anställas statliga ordningsvakter. Ordningsvakterna ska lyda under Polismyndigheten och verka i glesbygd som saknar den bemanning

som behövs i övrigt men även i områden där behovet av trygghetsskapande åtgärder är synnerligen nödvändiga. Polismyndigheten ska bedöma var behovet av dessa ordningsvakter finns. Motionärerna föreslår att ett nytt anslag skapas för detta ändamål och att det anslås 2 500 miljoner kronor för 2021.

Kommunala insatser mot våldsbejakande terror (förslag till nytt anslag 99:3)

I kommittémotion 2020/21:3529 av Andreas Carlson m.fl. (KD) yrkande 1 i denna del föreslås ett nytt anslag för att förstärka statens ansvar för det förebyggande arbetet. Staten ska enligt motionärerna utforma fungerande avhopp- och anhörigstödsverksamhet som specifikt riktar sig till våldsbejakande islamister och som också involverar de muslimska trossamfundet i det förebyggande arbetet. Verksamheten ska stödja kommunernas förebyggande arbete. Motionärerna föreslår att det anslås 20 miljoner kronor för detta ändamål 2021.

Utskottets ställningstagande

Målet för kriminalpolitiken är att minska brottsligheten och öka människors trygghet. Målet för rättsväsendet är den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. För att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället krävs både ett effektivt brottsbekämpande arbete och ett brottsförebyggande arbete som involverar många aktörer i samhället. Det är centralt att fler brott förhindras och att fler brott klaras upp. För att den målsättningen ska bli verklighet krävs det enligt utskottet satsningar på breda och långsiktiga åtgärder.

I årets budgetproposition har regeringen föreslagit en fortsatt satsning på Polismyndigheten, vilket utskottet är positivt till. Enligt regeringen innebär satsningen att Polismyndigheten till 2024 ska ha ökat antalet anställda med sammantaget 10 000 personer jämfört med hur många anställda som fanns vid ingången av 2016. Ambitionen är att upprätthålla fördelningen mellan civilanställda och poliser. Även om Polismyndigheten har stärkt sin rekryteringskapacitet under de senaste åren delar utskottet regeringens uppfattning att det även i fortsättningen behövs åtgärder för att bygga ut kapaciteten och göra polisyrket attraktivare. Utöver att anställa ny personal är det som regeringen framhåller viktigt att behålla de redan anställda samt att återrekrytera poliser som tidigare har slutat. Utskottet ser positivt på att detta arbete hittills har varit framgångsrikt, eftersom den tidigare utvecklingen mot att allt fler poliser slutar nu har brutits, och mer än var fjärde polis som slutat sedan 2015 har återanställts.

Åtgärder för såväl bättre arbetsvillkor och karriärvägar som bättre arbetsmiljö och säkerhet är viktiga delar i arbetet med att öka attraktiviteten i polisyrket. Utskottet instämmer även i att det parallellt med utbyggnaden

behövs ett kontinuerligt arbete för att öka polisväsendets effektivitet sett till resursanvändning och resultat samt för att stärka den lokala polisiära närvaron.

Under 2020 är antalet inkomna, avgjorda och balanserade mål inom Sveriges Domstolar högre än tidigare år. Regeringen framhåller att samtidigt som domstolarnas produktivitet är hög är covid-19-pandemins effekter för domstolarnas verksamhet svårbedömd. Regeringen följer därför utvecklingen inom Sveriges Domstolar noga och avser vid behov att återkomma i budgetpropositionen för 2022, vilket utskottet ser positivt på.

Den på kort tid kraftiga beläggningsökningen i häkten och anstalter har inneburit en stor utmaning för Kriminalvården. Straffrättsliga reformer och en förväntad ökad effektivitet i den övriga rättskedjan kommer enligt regeringen att påverka beläggningen och platsbehovet i Kriminalvården även framöver. Utskottet delar regeringens uppfattning att Kriminalvården därför även i fortsättningen behöver förutsättningar för att bedriva det långsiktiga arbetet med utformningen av den framtida platskapaciteten. Samtidigt behöver Kriminalvården ha tillräckliga resurser för de tillfälliga lösningar som är nödvändiga för att snabbt kunna utöka sin kapacitet och bibehålla säkerheten. Inom ramen för kapacitetsutökningen behöver Kriminalvården enligt regeringen även anpassa och utveckla verksamhetsinnehållet. Det gäller bl.a. frivårdens arbete och åtgärder för att minska isoleringen av intagna i häkte. För dessa ändamål har regeringen föreslagit tillskott, vilket utskottet ser positivt på. Vidare delar utskottet regeringens uppfattning att det är av fortsatt stor vikt att Kriminalvårdens arbete med effektiviseringar fortsätter, vilket regeringen avser att följa.

Utskottet instämmer i regeringens bedömning att Säkerhetspolisen behöver tillföras medel de kommande åren. Regeringen framhåller att Säkerhetspolisen behöver ha bättre förutsättningar att möta det breddade hotet från främmande makt samt i större utsträckning kunna arbeta förebyggande mot våldsbejakande extremism. Med anledning av det breddade hotet från främmande makt behöver Säkerhetspolisen även förstärka sin tillsyn på säkerhetsskyddsområdet.

Vidare är utskottet positivt till regeringens förslag att tillföra Rättsmedicinalverket medel för att kunna möta efterfrågan på myndighetens tjänster. Som regeringen anför behövs det fortfarande stärkt mottagningskapacitet inom ramen för den rättspsykiatriska verksamheten.

I Sverige ska alla vara trygga, oavsett var man bor eller vem man är. I propositionen redogör regeringen för åtgärder som genomförs för att intensifiera arbetet mot kriminella gäng- och nätverksmiljöer och som syftar till att på både kort och lång sikt utveckla såväl brottsbekämpningen som det brottsförebyggande arbetet. Utskottet instämmer i vikten av att det lokala brottsförebyggande och trygghetsskapande arbetet bedrivs aktivt utifrån en lokal problembild och i samverkan med berörda aktörer.

För att minska brottsligheten och öka tryggheten i samhället krävs både ett effektivt brottsbekämpande arbete och ett brottsförebyggande arbete som involverar många aktörer i samhället. Utskottet delar regeringens uppfattning

att utvecklingen av ett strukturerat och långsiktigt brottsförebyggande arbete i hela samhället måste fortsätta med full kraft. Det är inte minst viktigt i områden med socioekonomiska utmaningar. Utskottet ser fram emot att ta del av regeringens kommande redovisning till riksdagen om vilka åtgärder som vidtagits hittills för att uppnå målsättningarna i programmet Tillsammans mot brott.

Regeringen anför att det förebyggande arbetet mot radikaliserings, våldsbejakande extremism och terrorism fortfarande har hög prioritet. Regeringen anser att Center mot våldsbejakande extremism även i fortsättningen ska bedrivas med bibehållen omfattning och föreslår därför att Brottsförebyggande rådet ska tillföras medel för detta syfte, vilket utskottet ser positivt på.

I propositionen redogör regeringen för vissa förstärkta straffrättsliga åtgärder, och flera av dem ligger i linje med tillkännagivanden från riksdagen. I Regeringskansliet bereds nu förslag på bl.a. förändringar av den straffrättsliga särbehandlingen av unga myndiga lagöverträdare och en särskild straffbestämmelse, med en egen brottsbeteckning, som uttryckligen tar sikte på hedersrelaterat våld och förtryck. Vidare har 2020 års sexualbrottsutredning i uppdrag att överväga ytterligare åtgärder i skärpande och förtydligande riktning. Regeringen avser även att ge en särskild utredare i uppdrag att ta fram en nationell strategi för att bekämpa våld mot barn, inklusive hedersrelaterat våld och förtryck. Utskottet ser positivt på att arbete pågår inom dessa viktiga områden.

I propositionen redogör regeringen avslutningsvis för vissa insatser för att möta den tekniska utvecklingen. Utskottet instämmer i det regeringen anför om att globaliseringen och teknikutvecklingen innebär ständiga förändringar av kriminaliteten, vilket också kräver förändrade motåtgärder. Utskottet ser positivt på att regeringen fortsätter arbetet med att modernisera de utredningsverktyg som behövs för en effektiv brottsbekämpning. Regeringen redogör även för åtgärder kring utvecklingen av ett digitaliserat informationsflöde i rättskedjan men framhåller att detta också innebär ökade sårbarheter, vilket visar på vikten av ett systematiskt säkerhetsskydd för de verksamheter som bedriver en säkerhetskänslig verksamhet. Utskottet är positivt till att regeringen föreslår att bl.a. Säkerhetspolisen tillförs ytterligare medel för att stärka tillsynen på området, som en del i det civila försvaret.

Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens inriktning av kriminalpolitiken. Utskottet delar vidare regeringens syn på vilka åtgärder som bör vidtas för att minska brottsligheten och öka tryggheten samt för att stärka den enskildes rättssäkerhet och rättstrygghet. Med regeringens förslag till anslagsfördelning får rättsväsendet goda förutsättningar att genomföra dessa åtgärder. Utskottet tillstyrker således regeringens förslag till anslagsfördelning inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet och regeringens förslag till bemyndiganden.

Därmed ställer utskottet inte sig bakom de motioner som föreslår en annan anslagsfördelning. Utskottet avstyrker därför samtliga motionsyrkanden som behandlas i detta avsnitt.

Återrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om att de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivanden om brott som begås av djurrättsaktivister och om tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet, som regeringen nu anser är slutbehandlade, inte är tillräckliga.

Jämför reservationen (M, KD).

Propositionen

Inledning

I budgetpropositionen lämnar regeringen en återrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet. Sammanlagt rör det sig om 20 tillkännagivanden, varav merparten gjorts efter förslag från justitieutskottet.

Tilkännagivanden som redovisas som slutbehandlade

Följande tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om på initiativ av justitieutskottet redovisar regeringen som slutbehandlade:

- Kriminalvårdens arbete mot våldsbejakande extremism (bet. 2016/17:JuU19 punkt 19, rskr. 2016/17:203, propositionen s. 33)
- en nationell domstolsjour för att förordna offentliga försvarare (bet. 2018/19:JuU20 punkt 2, rskr. 2018/19:160, propositionen s. 36)
- brottsofferportal för drabbade av bedrägerier och identitetskapningar (bet. 2018/19:JuU14 punkt 50, rskr. 2018/19:182, propositionen s. 36 f.)
- tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet (bet. 2017/18:JuU1 punkt 21, rskr. 2017/18:92, propositionen s. 37 f.)
- brott som begås av djurrättsaktivister (bet. 2014/15:JuU1 punkt 22, rskr. 2014/15:77, propositionen s. 41 f.)
- sociala insatsgrupper (bet. 2016/17:JuU21 punkt 2, rskr. 2016/17:224, propositionen s. 42 f.)
- kriminalvårdsfrågor (bet. 2017/18:JuU16 punkt 14, rskr. 2017/18:184, propositionen s. 43).

När det gäller det ovan nämnda tillkännagivandet om tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet anför regeringen följande (s. 37 f.):

I samband med ombildningen av polisen gav regeringen i regleringsbrevet för 2015 Polismyndigheten i uppdrag att utveckla den interna styrningen och uppföljningen av verksamheten. I regleringsbrevet för 2017 fick Polismyndigheten i uppdrag att vidareutveckla och konkretisera uppföljningen samt säkerställa att den implementerades i hela myndigheten. Regeringen gav dessutom Polismyndigheten den 16 februari 2017 i uppdrag att ytterligare utveckla sitt arbete med att följa upp, analysera och presentera resultatet av myndighetens samlade verksamhet och de resurser som finansierar den verksamhetsuppföljningen. Polismyndigheten har utvecklat verksamhetsuppföljningen och rapporterar regelbundet resultat och statistik till regeringen. Polismyndigheten presenterar och bedömer utredningsresultaten i förhållande till de mål som riksdag och regering har beslutat om, dvs. att verksamheten ska bedrivas med högt ställda krav på rättssäkerhet, kvalitet och effektivitet och att brottsuppleringen ska öka. I regleringsbrevet för 2018 begär regeringen att Polismyndigheten månatligen ska redovisa statistik för ekonomi, verksamhet, personal, uppskattningar av dödligt våld och skjutningar. Därutöver har regeringen begärt att Polismyndigheten kvartalsvis redovisar en bild av situationen i utsatta områden. Polismyndigheten ska också redovisa vilka långsiktiga mål myndigheten har för arbetet i utsatta områden och hur målen ska operationaliseras. Vidare fick Polismyndigheten i uppdrag att analysera och bedöma vilka resultat som uppnått genom arbetet med medborgarlöften samt redovisa detta i årsredovisningen för 2018. Under 2019 har Polismyndigheten vidareutvecklat den interna styrningen och uppföljningen. Myndigheten har genomfört ett omfattande arbete med att ta fram en strategisk verksamhetsplan som ska gälla för åren 2020–2024. Den bygger på strategi 2024 i vilken myndigheten har fastställt vision, verksamhetsidé, långsiktiga mål och strategiska initiativ. De tre långsiktiga målen är framgångsrik brottsbekämpning och uppläkning, stark lokal närvaro och attraktiv arbetsplats och samarbetspartner. Under varje långsiktigt mål finns ett antal delmål och till dessa knyts ett antal nyckelaktiviteter som kommer att genomföras och följas upp. Polismyndigheten har också tagit fram ett antal relevanta indikatorer för respektive delmål. Dessa ska följas upp och analyseras löpande. För varje indikator har myndigheten tagit fram ett utgångsvärde och en riktning för önskad utveckling. Intentionen är att indikatorerna tillsammans med nyckelaktiviteterna speglar framfarten i arbetet mot delmålen. Att skapa bra förutsättningar för att tolka, analysera och bedöma indikatorerna är därför centralt. Genom uppföljningen ges information om verksamheten rör sig i riktning mot de uppsatta målen. Uppföljningen syftar även till att utveckla verksamheten och bidra till lärande. Genom att koppla samman styrningen och uppföljningen ges möjlighet att löpande styra om och omprioritera, men även att justera delmål, nyckelaktiviteter och indikatorer om behov finns, så att myndigheten utvecklas i riktning mot de långsiktiga målen. Det är angeläget att brottsutvecklingen även redovisas på lokal nivå.

Med hänsyn till de åtgärder som vidtagits och redovisats ovan anser regeringen att tillkännagivandet är slutbehandlat.

I fråga om det ovan nämnda tillkännagivandet om brott som begås av djurrättsaktivister anför regeringen följande (s. 41 f.):

Justitiedepartementet har tidigare inhämtat och sammanställt information från Polismyndigheten avseende dessa brott. Därefter har regeringen tagit upp frågan med såväl rikspolischefen som säkerhetspolischefen samt vid flera tillfällen med Lantbrukarnas riksförbund. Detta har redovisats för

riksdagen i tidigare skrivelser. I regeringens skrivelse 2016/17:75 angavs mot bakgrund av vidtagna åtgärder att skrivelsen i denna del avsåg läggas till handlingarna. Riksdagen har slutligt behandlat skrivelse 2016/17:75 (bet. 2016/17:KU21, rskr. 2016/17:295). Regeringen beslutade därför den 16 november 2017 att riksdagsskrivelse 2014/15:77 punkt 22 om brott som begåtts av djurrättsaktivister skulle läggas till handlingarna. I skrivelse 2017/18:75 upplyste regeringen riksdagen om att så hade skett och att punkten därmed var slutbehandlad. Av konstitutionsutskottets betänkande (2017/18:KU21, rskr. 2017/18:325) framgår dock att justitieutskottet anser att de redovisade åtgärderna inte kan anses innebära att arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister prioriteras. Enligt utskottet behövs en tydligare redovisning av vilka åtgärder som vidtagits för att prioritera arbetet mot sådana brott och att punkten därmed inte kan anses vara slutbehandlad. I budgetpropositionen för 2019 (prop. 2018/19:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6) meddelade regeringen därför riksdagen att punkten åter står som öppen. Även i budgetpropositionen för 2020 (prop. 2019/20:1 utg.omr. 4 avsnitt 2.6) meddelade regeringen riksdagen att punkten står som öppen.

Regeringen har därför den 21 mars 2019 gett Polismyndigheten i uppdrag att redovisa hur myndigheten arbetar för att motverka brottslighet kopplad till djurrättsaktivism. Redovisningen lämnades till regeringen den 28 februari 2020. Polismyndigheten bedömde att antalet brottsbenägna djurrättsaktivister som är aktiva i landet är få, och brotten som de begår är ofta relativt lindriga. Dessa individer skapar dock stor otrygghet för lantbrukare och andra, de orsakar ekonomisk skada för enskilda och för näringslivet och de utgör ett störningsmoment för enskild jakt och för licensjakt. Polismyndigheten arbetar därför med trygghetsskapande åtgärder, utredning och lagföring, och i samarbete med Säkerhetspolisen även med att reducera handlingsutrymmet för våldsbejakande extremister, i syfte att motverka brottslighet kopplad till djurrättsaktivism.

Regeringen har vidare, med beaktande av tillkännagivandet, internt påbörjat arbete med en översyn av lagstiftningen om olaga intrång och hemfridsbrott. I arbetet ingår att överväga straffbestämmelsernas tillämpningsområde, om kvalifikationsgrunder för grovt brott bör införas och om straffskalorna bör skärpas. De förslag som lämnas kommer att skickas på remiss till berörda myndigheter och organisationer för synpunkter. Regeringens ambition är att remittering ska ske under hösten. Regeringen har därutöver vidtagit ett antal andra åtgärder för att den typen av brott som avses ska hanteras effektivt av rättsväsendet. Lagändringar har t.ex. gjorts rörande skadegörelse och olaga hot. Straffskalan för grov skadegörelse har skärpts och bestämmelsen har kompletterats med en kvalifikationsgrund som bl.a. innebär att om skadegörelsen innebär en särskild integritetskränkning, bör brottet kunna bedömas som grovt även om skadan i ekonomiskt hänseende inte kan sägas vara betydande.

Med hänsyn till de åtgärder som vidtagits och redovisats anser regeringen att tillkännagivandet om att prioritera arbetet mot brott som begås av djurrättsaktivister är slutbehandlat.

Tillkännagivanden som redovisas som inte slutbehandlade

Regeringen återrapporterar också ett antal tillkännagivanden som inte är slutbehandlade tillsammans med en redogörelse för vilka åtgärder som hittills vidtagits. Detta rör följande tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om på initiativ av justitieutskottet:

- brottsförebyggande arbete (bet. 2016/17:JuU15 punkt 5, rskr. 2016/17:321, propositionen s. 35 f.)
- ett nationellt exitprogram (bet. 2018/19:JuU13 punkt 3, rskr. 2018/19:192, propositionen s. 36)
- en effektivare polis (bet. 2015/16:JuU1 punkt 3, rskr. 2015/16:106, propositionen s. 38 f.)
- polisens närvaro i brottsutsatta områden (bet. 2015/16:JuU1 punkt 7, rskr. 2015/16:106 och bet. 2016/17:JuU1 punkt 17, rskr. 2016/17:90 samt bet. 2017/18:JuU1 punkt 41, rskr. 2017/18:92, propositionen s. 39 f.)
- fler lokala poliser (bet. 2014/15:JuU1 punkt 10, rskr. 2014/15:77 och bet. 2016/17:JuU1 punkt 9, rskr. 2016/17:90 samt bet. 2017/18:JuU1 punkt 36, rskr. 2017/18:92, propositionen s. 40 f.).

Tillkännagivanden från andra utskott

Följande tillkännagivanden som riksdagen har fattat beslut om på initiativ av andra utskott redovisar regeringen som slutbehandlade respektive inte slutbehandlade:

- svarandens ansvar för kostnader i den summariska processen (bet. 2016/17:CU13 punkt 4, rskr. 2016/17:275, propositionen s. 33) *slutbehandlat*
- mer kunskap om ensamagerande våldsverkare (bet. 2016/17:KU23 punkt 10, rskr. 2016/17:294, propositionen s. 34) *slutbehandlat*
- beredskap för att hantera avhoppare som fortfarande förespråkar våldsbejakande ideologier eller som återvänder och misstänks ha begått grova brott utomlands (bet. 2015/16:KU4 punkt 9, rskr. 2015/16:137, propositionen s. 34 f.) *slutbehandlat*
- behovet av ökad kunskap hos kommunerna, skolan och andra aktörer (del av tillkännagivande i bet. 2016/17:KU23 punkt 8, rskr. 2016/17:294, propositionen s. 34 f.) *slutbehandlat*
- statlig avhopparverksamhet (del av tillkännagivande i bet. 2016/17:KU23 punkt 8, rskr. 2016/17:294, propositionen s. 34 f.) *inte slutbehandlat*.

Motionen

I kommittémotion 2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15 anför motionärerna att de anser att de åtgärder som regeringen vidtagit inte är tillräckliga. Det gäller åtgärder med anledning av riksdagens tillkännagivanden om brott som begås av djurrättsaktivister (bet. 2014/15:JuU1 punkt 22, rskr. 2014/15:77) och om tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet (bet. 2017/18:JuU1 punkt 21, rskr. 2017/18:92), som regeringen nu anser är slutbehandlade.

Konstitutionsutskottets uttalande våren 2017 om tillkännagivanden

I samband med att konstitutionsutskottet våren 2017 behandlade regeringens skrivelse 2016/17:75 tog man upp behandlingen av tillkännagivanden och anförde följande (bet. 2016/17:KU21 s. 37 f.):

Konstitutionsutskottet har tidigare välkomnat att regeringen tydligt redovisar när den behandlar ett tillkännagivande i t.ex. budgetpropositionen. Vissa utskott, t.ex. justitieutskottet och näringsutskottet, tar i sina yttranden till konstitutionsutskottet om den nu aktuella skrivelse 75 upp frågor där regeringen hänvisar till behandlingen i en tidigare framlagd proposition. Det kan gälla både ej slutbehandlade och slutbehandlade tillkännagivanden. Konstitutionsutskottet vill framhålla att det är angeläget att regeringen är tydlig i den aktuella propositionen huruvida den anser att ett tillkännagivande är slutbehandlat eller inte med det som redovisas och föreslås. Utskotten ges därmed en möjlighet att reagera i samband med att regeringen gör sin bedömning. Frågan kan därmed behandlas i sitt sakliga sammanhang. Lämpligen kan berört utskott således redovisa sin syn i samband med att regeringen i t.ex. budgetpropositionen redovisar sin behandling av ett tillkännagivande. Om regeringen har redovisat sin syn för riksdagen i en proposition eller skrivelse och inte mött invändningar bör den, inför framtagandet av skrivelse 75, kunna utgå från att riksdagen inte har invändningar mot den hantering som redovisats. Det finns dock inget formellt hinder mot att ett utskott som av något skäl inte uppmärksammat regeringens redovisning återkommer i samband med behandlingen av skrivelse 75.

Utskottets ställningstagande

Utskottet har inget att invända mot regeringens redovisning av de tillkännagivanden om rättsväsendet som utskottet har tagit initiativ till.

Av detta följer att utskottet inte delar den uppfattning som förs fram i motion 2020/21:3306 (M) yrkande 15 om att tillkännagivandena om brott som begås av djurrättsaktivister och om tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet borde redovisas som öppna och inte som slutbehandlade. Utskottet avstyrker således motionsyrkandet.

Reservation

Återrapportering av vissa tillkännagivanden om rättsväsendet, punkt 2 (M, KD)

av Andreas Carlson (KD), Johan Forssell (M), Louise Meijer (M), Ellen Juntti (M) och Ingemar Kihlström (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M) yrkande 15.

Ställningstagande

Vi anser att de åtgärder som regeringen vidtagit med anledning av riksdagens tillkännagivanden om brott som begås av djurrättsaktivister och om tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet, som regeringen nu anser är slutbehandlade, inte är tillräckliga för att tillkännagivandena ska kunna anses tillgodosedda. Regeringen bör därför redovisa tillkännagivandena som åter öppna.

Särskilda yttranden

1. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (M)

Johan Forssell (M), Louise Meijer (M) och Ellen Juntti (M) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 25 november 2020 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 4 inte får överstiga 56 430 577 000 kronor 2021 (bet. 2020/21:FiU1). Eftersom Moderaternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Moderaternas budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Moderaternas politik inom utgiftsområde 4.

Moderaternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3422 Knäck arbetslösheten och bekämpa kriminaliteten – Moderaternas budgetmotion för 2021. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 1 och 5 i det betänkandet. I budgetmotionen konstaterar vi att Sveriges stora problem – förutom pandemin – är att hantera en hög arbetslöshet och en grov kriminalitet. För att ta höjd för ett läge där coronakrisen förvärras innehåller Moderaternas budget en krisbuffert. Den kan användas för att dels stärka hälso- och sjukvården, dels stötta ekonomin för att pressa tillbaka arbetslösheten när smittspridningen nu återigen tar fart. För att knäcka arbetslösheten ser vi till att återupprätta arbetslinjen genom att strama åt de svenska bidragssystemen, införa ett bidragstak, se till att nyanlända gradvis kvalificerar sig till de svenska bidragssystemen samt växla ineffektiva skatteavdrag mot bredare skattesänkningar på arbete och investeringar. Valfärden tillförs mer resurser samtidigt som de villkoras med ett skattehöjarstopp för att inte framtida skattehöjningar ska hota en ekonomisk återhämtning. Den klyfta i beskattning mellan löntagare och pensionärer som regeringen inför vill vi ta bort. För att bekämpa kriminaliteten föreslår vi en mönsterbrytande kriminalpolitik för att krossa gängen och återupprätta tryggheten. Genom att fokusera på att lösa Sveriges stora problem kan vi se till att Sverige blir ett land där arbetslösheten pressas tillbaka, fler är trygga och resurserna till välfärden kan växa.

I budgetmotionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 4. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 4 läggs fram i kommittémotion 2020/21:3306. Moderaternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 4 innebär bl.a. följande.

Ett tryggt Sverige kräver ett starkt rättsväsen. Läget i Sverige är mycket allvarligt och gängvåldet eskalerar. Skjutningar, sprängningar och våldsbrott är numera en del av vardagen, och det dödliga våldet har ökat. Moderaterna har presenterat tio mönsterbrytande reformer för att förebygga och bekämpa den systemhotande gängbrottsligheten och för att återupprätta tryggheten. Det handlar om bl.a. dubbla straff för gängkriminella, visitationszoner och att göra

det straffbart att vara med i kriminella gäng. För att samhället ska kunna få full utväxling av en sådan offensiv behöver dock hela rättsväsendet stärkas. Det behövs fler polisanställda som har förmåga att bekämpa gängkriminaliteten och som samtidigt även kan förebygga, ingripa mot och utreda all annan brottslighet som drabbar människor i vardagen. Polisen behöver bli mer effektiv och koncentrerad på kärnuppgifterna att ingripa mot, utreda och klara upp brott. Polistäteten är alldeles för låg, och antalet poliser i yttre tjänst har minskat påtagligt de senaste åren. Därför vill vi ge Polismyndigheten i uppdrag att se över hur befintliga poliser kan omfördelas i syfte att öka antalet poliser i yttre tjänst. Polisyrket behöver bli mer attraktivt med högre lön, och fler ska kunna bli poliser genom en betald polisutbildning. Vi vill även öka anslaget för att bl.a. möjliggöra statliga ordningsvakter, återanställning av pensionerade poliser och poliser som lämnat yrket, rekrytering av administrativt stöd och utökad kamerabevakning.

Hela Sverige ska vara tryggt och säkert, och lag och ordning måste upprätthållas. Vi föreslår förstärkningar till hela rättsväsendet med resurser till Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Sveriges Domstolar och Kriminalvården. Vi vill förstärka Säkerhetspolisens kapacitet att bekämpa terrorism med mer utredningsresurser och skala upp myndighetens brottsförebyggande arbete. För att möta brottsutvecklingen i samhället behöver antalet åklagare bli fler. Vidare anser vi att Ekobrottsmyndigheten bör ges rätt förutsättningar och resursförstärkningar för att bedriva sin verksamhet. Ärendemängden i domstolarna har ökat, och läget är i dag mycket ansträngt, varför ytterligare resurser behöver tillföras Sveriges Domstolar. För att bl.a. komma till rätta med den platsbrist som råder inom Kriminalvården behövs ytterligare resurstillskott. Vi vill även genom ökade anslag möjliggöra en fördubbling av nivån på den kränkingsersättning som brottsoffer kan få rätt till.

Sammantaget anvisar vi 1 706 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 4 för 2021.

2. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (SD)

Adam Marttinen (SD), Katja Nyberg (SD) och Bo Broman (SD) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 25 november 2020 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 4 inte får överstiga 56 430 577 000 kronor 2021 (bet. 2020/21:FiU1). Eftersom Sverigedemokraternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Sverigedemokraternas budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Sverigedemokraternas politik inom utgiftsområde 4.

Sverigedemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3128 Investera i Sverige – Sverigedemokraternas förslag till statsbudget 2021. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och

vårt samlade förslag framgår av reservationerna 2 och 6 i det betänkandet. I den motionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 4. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 4 läggs fram i kommittémotion 2020/21:3112. Sverigedemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 4 innebär bl.a. följande.

Att upprätthålla lag och ordning tillhör statens kärnuppgifter och måste prioriteras mycket högt. Dit rättsstaten inte når tar andra, informella strukturer över, och den enskildes rätt till skydd och säkerhet blir en angelägenhet för olika självutnämnda aktörer, vilket uppenbart är en grogrund för organiserad brottslighet. Därför måste rättsväsendets alla delar få förstärkningar när det gäller resurser, befogenheter och verktyg. För att främja att medarbetare vid Polismyndigheten stannar kvar i yrket samt skapa incitament för återrekrytering av poliser som för närvarande arbetar med annat tillför vi extra resurser till en särskild lönesatsning. Vidare vill vi genom nya anslag möjliggöra betald polisutbildning och statliga ordningsvakter. I syfte att frigöra polisiär kompetens anser vi även att administrativ personal bör anställas i större utsträckning. Dessutom är Polismyndighetens materiel i behov av upprustning, förstärkning och utveckling. Det behövs även ökade anslag för att täcka kostnader för investeringar i den tekniska miljön och utökad kamerabevakning. För att beivra och förhindra den gränsöverskridande kriminaliteten vill vi förstärka resurserna till gränspolisen. För att möta tillfälliga behov av förstärkning vid extraordinära händelser föreslår vi att beredskapspolisen ska återinföras.

För att kunna genomföra sin verksamhet på ett tillfredsställande sätt behöver även Säkerhetspolisen, Åklagarmyndigheten och Ekobrottsmyndigheten tillföras ytterligare resurser. Vi föreslår även extra tillskott till Sveriges Domstolar i syfte att möta en ökad måltillströmning, behov av kompetensförsörjning och viss digitalisering samt för att kunna fortsätta arbetet med utökad trygghet och säkerhet vid domstolarna. I fråga om Kriminalvården ser vi, givet behov av straffskärpningar överlag, ett behov av att fördubbla anstaltsplatserna fram till 2028. Vårt extra tillskott behövs för fler både tillfälliga och permanenta platser men även för att möjliggöra anstaltsplatser utomlands. Vi vill även genom ökade anslag göra det möjligt att införa en statlig skadeståndsgaranti till brottsoffer.

Sammantaget anvisar vi 9 887 300 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 4 för 2021.

3. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (V)

Linda Westerlund Snecker (V) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 25 november 2020 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 4 inte får överstiga 56 430 577 000 kronor 2021 (bet. 2020/21:FiU1). Eftersom Vänsterpartiets förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan jag inte reservera mig till förmån för detta förslag. Vänsterpartiets budgetalternativ bör ses som en

helhet. Därför väljer jag att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Vänsterpartiets politik inom utgiftsområde 4.

Vänsterpartiets samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3170 Vägen ut ur krisen – en plan för jämlikhet och grön omställning. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 3 och 7 i det betänkandet. I budgetmotionen presenterar Vänsterpartiet omfattande satsningar på välfärden och ett reformerat skattesystem i syfte att öka jämlikheten genom omfördelning och skapa förutsättningar för att lyckas med den gröna omställningen. Vänsterpartiet satsar på att minska klyftorna och på att stärka den generella välfärden. Satsningarna är centrala för ett jämlikare samhälle. En stor del av Vänsterpartiets förslag till statens budget går till välfärden i syfte att skapa bättre kvalitet, bättre arbetsvillkor, fler arbetstillfällen och inte minst – en välfärd som omfattar fler. Vänsterpartiets plan för ett jämlikt samhälle och en grön omställning sätter därmed de ekonomiskt mest utsatta, välfärden samt miljön och klimatet i fokus. Vänsterpartiet avsätter ca 70 miljarder kronor mer än regeringen på reformer som syftar till att bygga ett robust, hållbart och rättvist samhälle för alla. Vänsterpartiet har samma finansiella sparande som regeringen, vilket innebär att de reformer vi skjuter till är finansierade via ökade skatteinkomster som höginkomsttagare och personer med stora förmögenheter och kapitalinkomster får bära.

I budgetmotionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 4. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 4 läggs fram i partimotion 2020/21:3194. Vänsterpartiets budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 4 innebär bl.a. följande.

Det finns fortfarande ett genomgående problem inom hela rättskedjan när det gäller hanteringen av det sexualiserade våldet – från det att polisen tar upp en anmälan och säkrar teknisk bevisning till åklagarens utredning och tingsrättens dom. Omedvetna fördomar och strukturer som inte tar kvinnors utsatthet på allvar och synen på kvinnor som brottsoffer gör att ärenden läggs på hög i polisens interna prioritering, att förundersökningar läggs ned och att domare ställer orimliga krav på brottsoffrets beteende för en fällande dom. I stället för hårdare lagstiftning och lägre beviskrav bör hela rättskedjan kompetensutvecklas. Vi avsätter därför medel för ett femicid-paket där polis, åklagare och domare ska ingå i syfte att mäns våld mot kvinnor, sexköp och människohandel för sexuella ändamål ska hanteras med kunskap, rättssäkerhet och seriositet i hela rättskedjan. I paketet ingår även en satsning på att inrätta ett nationellt resurscentrum mot prostitution och människohandel för sexuella ändamål, denna del ligger dock utanför utgiftsområde 4.

Vänsterpartiet föreslår sammanfattningsvis förstärkningar till hela rättsväsendet med resurser till Polismyndigheten, Åklagarmyndigheten, Ekobrottsmyndigheten, Sveriges Domstolar, Kriminalvården, Rättsmedicinalverket och Brottsoffermyndigheten. Utöver det ovan nämnda femicid-paketet ska dessa extra resurser användas för att bl.a. utveckla Nationellt forensiskt centrum och hantera det ökande målinflödet hos domstolarna. Resurstillskottet

ska även möjliggöra för Åklagarmyndigheten att bibehålla den nivå på verksamheten som byggts upp under 2019 samt utveckla verksamheten. Ekobrottsmyndigheten behöver ytterligare resurser för att kunna bekämpa den ekonomiska brottsligheten på ett ändamålsenligt och effektivt sätt, och för att kunna utreda och lagföra alltmer komplexa ärenden

Sammantaget anvisar Vänsterpartiet 340 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 4 för 2021.

4. Statens budget inom utgiftsområde 4, punkt 1 (KD)

Andreas Carlson (KD) och Ingemar Kihlström (KD) anför:

Riksdagen har genom sitt beslut den 25 november 2020 fastställt att de samlade utgifterna för utgiftsområde 4 inte får överstiga 56 430 577 000 kronor 2021 (bet. 2020/21:FiU1). Eftersom Kristdemokraternas förslag till anslag inom utgiftsområdet ligger över den nivån kan vi inte reservera oss till förmån för detta förslag. Kristdemokraternas budgetalternativ bör ses som en helhet. Därför väljer vi att avstå från ställningstagande och lägger i stället fram ett särskilt yttrande om Kristdemokraternas politik inom utgiftsområde 4.

Kristdemokraternas samlade förslag när det gäller statens budget finns i partimotion 2020/21:3530 Kristdemokraternas budgetmotion för 2021 – Sverige förtjänar bättre. Motionen behandlas i betänkande 2020/21:FiU1, och vårt samlade förslag framgår av reservationerna 4 och 8 i det betänkandet. Kristdemokraterna vill skapa förutsättningar för ett samhälle med god ekonomisk tillväxt och ett företagsklimat som står sig starkt i den globala konkurrensen. En välfungerande ekonomisk politik ger oss resurser att satsa på välfärden, såsom en god vård och omsorg och en bra skola. Med genomtänkta reformer kring arbetsmarknaden och i skattepolitiken kan vi förbättra människors möjlighet att lämna arbetslöshet och utanförskap. Den ekonomiska politiken ska också stärka familjerna och det civila samhället, vilket är en grund för ett samhälle byggt på gemenskap där människor känner tillit till varandra.

Samtidigt som vi ska hantera den stora och breda påverkan på vårt samhälle som coronapandemin medfört behöver vi klara att möta de stora samhällsproblem som fanns före pandemin och som i flera fall förvärrats av den. Det handlar framför allt om den arbetslöshet som riskerar att bita sig fast, den vårdskuld som lagts till redan långa vårdköer, de brister i äldreomsorgen som satts i blyxtbelysning och den djupt oroande brottsutvecklingen. Att klara detta kräver ledarskap och förmåga att prioritera. Även om det också finns bra delar i den budget som regeringen har lagt fram är det uppenbart att ingen tar ansvar för helheten. Alla de som blivit av med jobbet, blivit utsatta för brott, väntat länge på nödvändig vård eller upplevt en otrygg äldreomsorg förtjänar bättre. I vår budgetmotion prioriterar vi därför annorlunda. Våra förslag till jobb-reformer syftar till att arbetsgivare ska vilja anställa personer som i dag är arbetslösa i stället för att ge stöd till anställningar som redan finns. Vi föreslår ett nationellt grepp för att beta av vårdskuld och vårdköer samt ta all

vårdkapacitet i anspråk som kan uppbringas – oavsett var i landet den råkar finnas. Vi vill tillföra större resurser till äldreomsorgen än regeringen. Vi menar även att alla delar av rättsväsendet måste få betydande tillskott.

I budgetmotionen finns också förslag till ram för utgiftsområde 4. Förslaget till statens budget för 2021 inom utgiftsområde 4 läggs fram i kommittémotion 2020/21:3529. Kristdemokraternas budgetalternativ när det gäller utgiftsområde 4 innebär bl.a. följande.

En fungerande rättsordning är oumbärlig för ett gott samhälle. Rättsväsendet måste utvecklas så att det kan möta morgondagens behov och påfrestningar och garantera medborgarna rättstrygghet. Polisen ska vara effektiv och ges de verktyg som behövs för att på ett slagkraftigt och rättssäkert sätt bekämpa brottsligheten. Situationen för svensk polis är dock mycket ansträngd. I ljust av gängskjutningar som uppstår i utsatta områden runt om i landet dräneras polisens resurser. Den utvecklingen förstärks ytterligare av att brotten är svårutredda och utredningarna komplicerade. Polisen behöver kraftiga resurstillskott för att med uthållighet kunna stävja utvecklingen. Kristdemokraterna presenterar en bred satsning på svenskt rättsväsen. När Polismyndigheten får kraftiga resurstillskott måste även övriga rättsväsendet stärkas för att inte skapa flaskhalsar och ineffektivitet i rättskedjan.

Den svenska polisbristen måste åtgärdas snarast. I den strävan behöver alla metoder övervägas. Ett sådant förslag är att försöka rekrytera norska poliser till Sverige. Vi vill även ge Polismyndigheten möjlighet att anställa polisstödsassistenter och kvalificerade civila utredare samt återanställa pensionerade poliser. Förutom höjda polislöner vill vi även satsa extra tillskott på en informationskampanj om brott mot äldre och en s.k. tvångsåktenskapsenhet. Även Säkerhetspolisen och Ekobrottsmyndigheten är i behov av ytterligare resurser. Vidare vill vi, för att undvika neddragningar, ge mer resurser till Åklagarmyndigheten och Sveriges Domstolar. Vi vill dessutom se domstolar på fler platser i Sverige än i dag. För att komma till rätta med platsbristen behöver Kriminalvården ytterligare resurstillskott. Vi ser också ett behov av förbättrad avhoppbarverksamhet. Med anledning av detta avsätter vi medel för kommunala insatser mot våldsbejakande terror. Vi vill även öka statens finansiering av vittnesstödet eftersom vi anser att stödet till brottsoffer och vittnen i rättegångar i dag är underfinansierat.

Sammantaget anvisar vi 2 166 000 000 kronor mer än regeringen till utgiftsområde 4 för 2021.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2020/21:1 Budgetpropositionen för 2021 utgiftsområde 4:

1. Riksdagen bemyndigar regeringen att för anslaget 1:1 Polismyndigheten besluta om förvärv av aktier eller andelar i företag och om kapitaltillskott till företag för att skydda de personer eller den verksamhet som bedrivs vid Polismyndigheten inom ramen för en särskilt beslutad skyddsidentitet enligt lagen (2006:939) om kvalificerade skyddsidentiteter samt att besluta om försäljning eller avveckling av företag som har förvärvats i detta syfte (avsnitt 2.10.1).
2. Riksdagen anvisar ramanslagen för budgetåret 2021 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt tabell 1.1.
3. Riksdagen bemyndigar regeringen att under 2021 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare åtaganden medför behov av framtida anslag på högst de belopp och inom de tidsperioder som anges i tabell 1.2.

Motioner från allmänna motionstiden 2020/21

2020/21:3112 av Adam Marttinen m.fl. (SD):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2020/21:3194 av Jonas Sjöstedt m.fl. (V):

Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.

2020/21:3306 av Johan Forssell m.fl. (M):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser på Polismyndigheten för att anställa statliga ordningsvakter och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fler poliser i yttre tjänst och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser på Polismyndigheten för att återrekrytera poliser och för att

- anställa administrativt stöd till polisen och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förstärkning av Nationellt forensiskt centrum och tillkännager detta för regeringen.
 8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Polismyndigheten för att fyrdubbla polisens kameraövervakning och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Säkerhetspolisen och tillkännager detta för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Åklagarmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ökade resurser till Sveriges Domstolar och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resurser till Ekobrottsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resurser till Kriminalvården för inrättande av en enhet för unga som begått grova brott, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om fördubblad kränkningsersättning till brottsoffer och tillkännager detta för regeringen.
 15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tydliga och mätbara mål för polisens verksamhet och brott som begås av djurrättsaktivister och tillkännager detta för regeringen.

2020/21:3529 av Andreas Carlson m.fl. (KD):

1. Riksdagen anvisar anslagen för 2021 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet enligt förslaget i tabell 1 i motionen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Åklagarmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Sveriges domstolar och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Ekobrottsmyndigheten och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Kriminalvården och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Säkerhetspolisen och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens och motionärernas anslagsförslag

Anslag för 2021 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	V	KD	
1:1	Polismyndigheten	30 488 405	+1 100 000	+2 630 000	+30 000	+1 215 000
1:2	Säkerhetspolisen	1 739 849	+71 000	+210 000	±0	+100 000
1:3	Åklagarmyndigheten	1 718 907	+75 000	+168 500	+60 000	+100 000
1:4	Ekobrottsmyndigheten	744 509	+70 000	+63 000	+30 000	+70 000
1:5	Sveriges Domstolar	6 420 878	+200 000	+470 000	+180 000	+350 000
1:6	Kriminalvården	10 448 290	+150 000	+2 217 000	±0	+311 000
1:7	Brottsförebyggande rådet	171 919	±0	+3 800	±0	±0
1:8	Rättsmedicinalverket	500 248	±0	±0	+35 000	±0
1:9	Gentekniknämnden	4 771	±0	±0	±0	±0
1:10	Brottsofferyndigheten	43 553	±0	±0	+5 000	±0
1:11	Ersättning för skador på grund av brott	121 953	+40 000	+125 000	±0	±0
1:12	Rättsliga biträden m.m.	3 650 857	±0	±0	±0	±0
1:13	Kostnader för vissa skaderegleringar m.m.	39 987	±0	±0	±0	±0
1:14	Avgifter till vissa internationella sammanslutningar	19 174	±0	±0	±0	±0
1:15	Bidrag till lokalt brottsförebyggande arbete	62 157	±0	±0	±0	±0
1:16	Säkerhets- och integritetsskyddsnämnden	21 472	±0	±0	±0	±0
1:17	Domarnämnden	9 648	±0	±0	±0	±0
1:18	Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	224 000	±0	±0	±0	±0

Anslag	Regeringens förslag	Avvikelse från regeringen				
		M	SD	V	KD	
<i>Förslag till anslag utöver regeringens förslag</i>						
99:1	Betald polisutbildning	±0	±0	+1 500 000	±0	±0
99:2	Statliga ordningsvakter	±0	±0	+2 500 000	±0	±0
99:3	Kommunala insatser mot våldsbejakande terror	±0	±0	±0	±0	+20 000
Summa för utgiftsområdet		56 430 577	+1 706 000	+9 887 300	+340 000	+2 166 000

BILAGA 3

Regeringens förslag till beställningsbemyndiganden

Det har inte väckts några motioner med anledning av regeringens förslag till beställningsbemyndiganden.

Beställningsbemyndiganden för 2021 inom utgiftsområde 4 Rättsväsendet

Tusental kronor

Anslag	Regeringens förslag	Tidsperiod
1:18 Från EU-budgeten finansierade insatser avseende EU:s inre säkerhet, gränsförvaltning och visering	55 000	2022